

panorama legnicka

www.legnica.naszemiasto.pl

Nr 34

POWIAT LEGNICKI

Po trudnych żniwach pora na Święto Plonów. 20 dożynkowych wieńców w Konradówce

Gmina Chojnów, jako jedna
z pierwszych w regionie,
zaprosiła na dożynki **str. 10-12**

LEGNICA

Kapsuła z katedralnej wieży. Najstarszy taki skarb na świecie!

Dokumenty oraz złote i srebrne monety.
Pokazali pamiątki znalezione podczas remontu **str. 3**

SPORT

**Miedź Legnica
po dwóch zwycięstwach.** Teraz trudny
sprawdzian - Wisła
Kraków **str. 19**

POWIAT LEGNICKI

**Znów zaatakuje „Wampir
z Rokitek”. Ale tym razem
z ekranu.** Powstaje film o zabójcy
czterech młodych kobiet **str. 9**

ZAPOWIADAMY

**Powraca Święto
Ogórka! U nas
dokładny program
impresji 12-14 września
w Legnicy **str. 4****

Nr ISSN 1234-5393
Nr indeksu 272655

FOT. POLICJA

LEGNICA

Policjanci błyskawicznie zatrzymali sprawcę uszkodzenia samochodów

W czwartek, 21 sierpnia, w godzinach porannych legnicki policjanci zostali poinformowani o uszkodzeniu kilku samochodów zaparkowanych na jednej z ulic w Legnicy. Jak się okazało sprawca czarną farbą pomalował kilka aut. Funkcjonariusze dokonali oględzin na miejscu zdarzenia, zabezpieczając wszelkie ślady mogące pomóc w ustaleniu sprawcy.

Natomiast patrol wywiadowczy ruszył w teren sprawdzając okolice niemal

centymetr po centymetrze. Policjanci sprawdzali każdą ulicę, patrolowali każdy zauważalny zakątek, obserwowali podejrzane miejsca, aż w końcu sprawca został zlokalizowany i zatrzymany.

Z uwagi na stan zdrowia 54-latek został umieszczony w odpowiedniej placówce opieki zdrowotnej. Następnie zostaną przedstawione mu zarzuty zniszczenia mienia.

Za popełnione przestępstwo grozi kara pozbawienia wolności do lat 5.

Radny tymczasowo aresztowany

Karolina Kwiatek
Legnica

Nawet 15 lat więzienia grozi radnemu Janowi B. 62-latek ze Ścinawy został zatrzymany przez policję. Śledczy zarzucają mu wielokrotne współzycie z małoletnią poniżej 15. roku życia.

Do zatrzymania doszło w środę (20 sierpnia), w godzinach wieczornych. Jak informuje Liliana Łukasiewicz, rzeczniczka prasowa Prokuratury Okręgowej w Legnicy, służby otrzymały zawiadomienie, że 62-letni mężczyzna wykorzystywał małoletnią poniżej 15. roku życia. Jak podaje „Fakt”, doniesienie w tej sprawie miała złożyć matka dziewczynki.

Prokurator stawia zarzuty

- Uzyskany materiał dowodowy pozwolił prokuratorowi na stwierdzenie, że popełnienie takiego przestępstwa jest bardzo prawdopodobne. Dlatego też dzisiaj (tj. w czwartek, 21 sierpnia - red.) mężczyzna

usłyszał zarzut z art. 200 paragrafu 1 z Kodeksu karnego - mówi Liliana Łukasiewicz w rozmowie z Muzycznym Radiem.

Cały proceder miał trwać pół roku, czyli od lutego do 5 sierpnia 2025 roku. Zgodnie z ustaleniami śledczych, mężczyzna miał kilkukrotnie doprowadzać małoletnią poniżej 15. roku życia do obcowania płciowego. Działo się to w nieustalonych miejscach.

Sąd zdecydował o areszcie

Na wniosek lubińskiej prokuratury miejski radny ze Ścinawy jeszcze 21 sierpnia został przez lubiński sąd tymczasowo aresztowany na dwa miesiące.

Mężczyzna jest podejrzany o kilkukrotne współzycie z dziewczynką poniżej 15. roku życia. Złożył wyjaśnienia, przyznając się do winy. Za tego typu przestępstwo grozi kara od dwóch do piętnastu lat więzienia.

W wyborach samorządowych Jan B. startował ze swojego komitetu wyborczego.

FOT. UM JAWOR

KULTURA

Artystka z Jawora zwyciężyła w prestiżowym konkursie w Tokio

Liliana Iżyk-Pabisiak jest zwyciężczynią Międzynarodowego Konkursu Tokyo Golden Classical Music Awards. Odebrała nagrodę i zaśpiewała na prestiżowej scenie w głównej sali koncertowej Opera City Hall w Tokio.

Pani Liliana jest na co dzień nauczycielką śpiewu w Jaworskiej Akademii Muzyki, ale też laureatką wielu liczących się konkursów. Także w Tokyo Golden Classical Music Awards okazała się najlepsza w kategorii wo-

kalnej, pokonując śpiewaków z całego świata. 20 sierpnia w tokijskiej operze miała swój wielki dzień. To sala koncertowa na ponad półtora tysiąca miejsc. - Byłam jedyną Polką, która zaśpiewała w tej sali i z dumą reprezentowałam Jawor, jak i również całą Polskę - przekazała za pośrednictwem jaworskiego ratusza pani Liliana. Artystka ma też na koncie m.in. zwycięstwo w międzynarodowym konkursie Grand Prize Virtuoso i występ w Filharmonii Berlińskiej. EG

TEL. 573 845 562/PONIEDZIAŁKI I ŚRODY, GODZ. 14-18

Bezpłatny telefon porad prawnych dla dolnośląskich seniorów. Skorzystaj!

Aby skorzystać z bezpłatnej porady prawnej wystarczy zadzwonić pod nr 573 845 562, a po odsluchaniu komunikatu wciśnąć cyfrę „1”. Z Telefonicznego Punktu Porad Prawnych mogą korzystać osoby, które ukończyły 60. rok życia i mieszkają w woj. dolnośląskim. Dyżury - w poniedziałki i środy, w godz. 14-18. Celem Telefonicznego Punkt Porad Prawnych dla seniorów jest m.in. zapewnienie możliwości uzyskania porady osobom starszym, także seniorom, których nie stać na opłatę porady. Chodzi też o wspieranie mieszkańców wsi, skąd trudniej dostać się do prawnika. To także troska o ludzi chorych, niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy prawnej. Telefoniczny Punkt Porad Prawnych jest inicjatywą Fundacji Przyszłość.

ZGŁOŚ AWARIĘ/USTERKĘ W MIEŚCIE: (76) 729 99 95

Legnicki Telefon Pierwszego Kontakt

Pod numerem telefonu (76) 729 99 95 mieszkańcy Legnicy mogą zgłaszać różnorodne usterki i awarie związane z infrastrukturą komunalną. Zgłosić będzie można:

- uszkodzone latarnie;
- uszkodzone ławki;
- uszkodzone elementy placów zabaw;
- dziury i ubytki w drogach;

- porzucone wraki pojazdów;
- rozrzucone śmieci;
- dzikie wysypiska.

Zgłoszenia będą przekazywane do odpowiednich służb, co ma zagwarantować szybkie i skuteczne reakcje, a docelowo podnieść jakość życia w Legnicy.

ZDJĘCIE DNIA

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

Legnicki oddział Związku Ukraińców w Polsce zorganizował w niedzielę, 24 sierpnia, manifestację z okazji Dnia Niepodległości Ukrainy. Wydarzenie zgromadziło ponad 100 uczestników, w tym mieszkańców Legnicy oraz gości z regionu. W manifestacji udział wzięli przede wszystkim Ukraińcy mieszkający w Legnicy oraz legniczanie w tym zastępca prezydenta Legnicy Aleksandra Krzeszewska. Manifestację uświetniła grupa teatralno-choreograficzna „Kryształ” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4. Pokazano fotografie ukraińskich miast zniszczonych w wyniku rosyjskiej agresji. PK

HISTORIA KAPSUŁA ZAWIERAŁA 4 DOKUMENTY I 35 MONET: 5 ZŁOTYCH, 26 SREBRNYCH I 4 MIEDZIANE

Legnica ma najstarszy taki skarb na świecie

Edyta Golisz
Wrocław

- Po raz pierwszy mam do czynienia z tak wyjątkowym znaleziskiem. Miedziana tuba ze znakomicie zachowanymi monetami i dokumentami przetrwała ponad trzy i pół wieku - mówi szef muzeum.

Skarb z wieży katedralnej został po raz pierwszy zaprezentowany oficjalnie w środę, 20 sierpnia. Ma ogromną wartość historyczną. Wstępne badania wskazują, że kapsuła była kilkakrotnie uzupełniana. Najstarszy znaleziony w niej pergaminowy dokument pochodzi z 18 lipca 1650 roku, z czasów panowania księcia legnickiego Jerzego Rudolfa. To właśnie ten dokument czyni kapsułę najstarszą na świecie. Do tej pory za najwcześniejsze uznawano znalezisko z Niedźwiedzicy, w której były dokumenty z 1704 roku.

Skąd w kapsule dokument z 1650 roku?

- Dwa lata wcześniej w Legnicy wybuchł ogromny pożar, który strawił nie tylko dużą część miasta, ale też wieżę ewangelickiego wówczas kościoła. Podczas jej odbudowy do wieży włożono kapsułę z dokumentami opisującymi m.in. tamten moment historii miasta i okoliczności umieszczenia kapsuły - mówi Marcin Makuch, dyrektor Muzeum Miedzi w Legnicy.

Prócz dokumentu, w tubie znaleziono również dwie monety księcia Jerzego Rudolfa: dukat z 1621 roku i talar z 1607 roku.

Ktoś ze Szwajcarii dołożył swój „grosik”

Jak wynika z dotychczasowych ustaleń - kolejny depozyt trafił do kapsuły w 1775 roku. Dodano wówczas dwa kolejne dokumenty oraz 23 monety, związane głównie z panowaniem króla Prus Fryderyka II Wielkiego. Także cztery srebrne monety polskiego króla Augusta III Sasa.

- Co ciekawe, jest też jedna moneta szwajcarska. Być może ktoś z robotników pochodził z tamtego rejonu i dodał monetę, chcąc zostawić po sobie ślad? Na pewno będziemy wiedzieć dużo więcej, gdy już dokładnie odczytamy i przetłumaczymy dokumenty - mówi Marcin Makuch.

Ostatnie do tej pory uzupełnienie kapsuły miało miejsce w 1823 roku, kiedy dołożono do niej dokument i dziesięć monet króla Prus Fryderyka

Wstępne badania wskazują, że kapsuła była kilkakrotnie uzupełniana.

W kapsule było 26 monet srebrnych

Wilhelma III. W chwili odnalezienia kapsuła zawierała więc łącznie 4 dokumenty i 35 monet: 5 złotych, 26 srebrnych i 4 miedziane. Wszystko jest zachowane w idealnym stanie.

Proszę księdza, jest kapsuła!

Ksiądz Robert Kristman, proboszcz parafii katedralnej, powiedział nam, że po cichu liczył, iż w remontowanej wieży znajdzie się kapsuła czasu.

- I któregoś dnia przyszedł do mnie pan konserwator pracujący przy remoncie wieży i mówi: „Proszę księdza, jest kapsuła”! Ucieszyłem się ogromnie, choć nie wiedziałem, co w niej jest - wspomina proboszcz Robert Kristman.

Tuba została komisyjnie otwarta dopiero kilkanaście dni później, podczas spotkania specjalnego zespołu ekspertów, złożonego m.in. z przedstawicieli Muzeum Miedzi, służb

Ks. Kristman po cichu wierzył, że w wieży może być kapsuła

Konserwatora Zabytków, miasta Legnica itp. Okazało się, że odkrycie ma wyjątkowe znaczenie. Pochodzący sprzed 375 lat najstarszy depozyt czyni bowiem kapsułę najstarszą nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Do tej pory za najwcześniejsze

Znaleziono m.in. pięć monet złotych - z czasów księcia Rudolfa i króla Fryderyka II

Skarb prezentował dyrektor Muzeum Marcin Makuch

czy kraju - umieszcza się od wieków właśnie w wieżach kościelnych lub ratuszowych, w czasie ich budowy czy remontów, by odnalezione po stuleciach były źródłem informacji dla kolejnych pokoleń.

- Być może gdzieś na świecie jest kapsuła starsza od tej z wieży legnickiej Katedry, ale nie została jeszcze odnaleziona. Poza tym zdarza się, że odnalezione na przykład w czasie remontów obiektów kapsuły po prostu „znikają”. Tym większy ukłon w stronę ekipy remontującej wieżę legnickiej Katedry, że dopilnowali tego, abyśmy mogli dziś zawartość kapsuły podziwiać i się nią szczeni - dodaje Marcin Makuch.

Skarb będzie pokazany tylko przez kilka godzin

- Gdy dowiedziałem się, że to najstarsza na świecie kapsuła, byłem ogromnie zasko-

czony. Ucieszyłem się bardzo! I jako prezydent miasta, i jako po prostu legniczanie. Wszystko jest jeszcze na etapie ustalania ale wiemy, że zawartość kapsuły zostanie już „na dole”. Natomiast do katedralnej wieży najprawdopodobniej wróci kapsuła czasu z kopiami odnalezionych obecnie dokumentów i pewnie dołożymy do niej współczesne przedmioty i dokumenty - powiedział nam Maciej Kupaj, prezydent Legnicy.

Co ważne - już 19 września w legnickiej katedrze odnaleziona kapsuła czasu i jej zawartość zostaną pokazane publicznie, ale tylko przez kilka godzin. Nie znamy jeszcze godzin prezentacji skarbu. Poinformujemy o nich.

Następnie znalezisko wróci do dalszych badań. Po nich będzie zapewne na stałe prezentowane w Muzeum Miedzi w Legnicy.

Święto Ogórka, miedź i Imieniny Ulicy

Edyta Golisz
Legnica

W weekend od 12 do 14 września czekają nas Imieniny Ulicy. Kto siedzi na miedzi(-y) i Święto Ogórka. - Mam nadzieję, że stanie się wielką atrakcją Legnicy - mówi prezydent o wracającym Ogórku.

- W weekend od 12 do 14 września czeka nas mnóstwo atrakcji! Znakomite koncerty gwiazd, strefa z animacjami dla dzieci, stoiska z regionalnymi wyrobami. I Święto Ogórka, które wraca po latach i - mam nadzieję - stanie się kiedyś tak wielką atrakcją Legnicy jak święto ceramiki w Bolesławcu - powiedział nam Maciej Kupaj, prezydent Legnicy, zapraszając wszystkich legniczanie na to największe od lat wydarzenie związane z imieninami ulicy Najświętszej Marii Panny w Legnicy.

Dla dużych i małych
22 sierpnia w Rynku odbyła się konferencja prasowa, podczas której przedstawione zostały szczegóły wrześniowego święta.

Marta Bilejczyk, dyrektorka LCK, podczas konferencji prasowej zapraszała na święto

wego święta. - Program jest niezmiernie bogaty. Przed trzy dni każdy na pewno znajdzie coś dla siebie. Dużi i mali. Zapraszamy już dziś całe rodziny - mówi Marta Bilejczyk, dyrektorka Legnickiego Centrum Kultury, organizatora imprez.

Wśród gwiazd, które wystąpią podczas wrześniowego

weekendu, będą m.in. Krzysztof Cugowski z Zespołem Mistrzów, Baranowski, Staszek z Gór, czyli Sebastian Karpień-Bułęcka z zespołem. Pokaz kulinarny zaprezentuje Pascal Brodnicki. Będą też pokazy taneczne, zaśpiewa Chór Madrygał. Zaplanowano wiele innych atrakcji.

Po 15 latach znów Święto Ogórka
- Ostatnia edycja Święta Ogórka odbyła się w 2010 roku. Ogromnie się cieszę, że znów wracamy do tego święta. Legnica przed wojną słynęła z ogórków, także ogórki są pewną tradycją naszego miasta. Podczas tego rocznego Święta Ogórka odbę-

dzie się m.in. korowód z ogórkiem, będzie pokaz kulinarny znanego kucharza Pascala Brodnickiego. Zakisimy też tego dnia wielką beczkę ogórków, którą otworzymy w Rynku podczas wydarzeń związanych z 11 listopada - powiedziała nam Elżbieta Chucholska, pomysłodawczyni Święta Ogórka w Legnicy.

Program wydarzeń 12-14 września

12 września 2025 (piątek)
Legnickie Święto Ogórka
16:00 Korowód z Ogórkiem
16:30 Pokaz kulinarny Pascala Brodnickiego „Ogórek na talerzu”
18:00 Beczka Ogórków - Wielkie Kiszenie i ogłoszenie wyników konkursów
18:30 Centrum Uśmiechu z programem „Inspektor Ogórek - czas na zdrowie”
19:30 Staszek z Gór czyli Staszek Karpień-Bułęcka

13 września 2025
Imieniny Ulicy Najświętszej Marii Panny
15:00 Chór Madrygał
15:30 Pokazy taneczne: Avatar, Gold Art i Diamond Dance
17:30 Krzyk Damrych i Motorniuł z zespołem
18:30 Baranowski
20:30 Krzysztof Cugowski z Zespołem Mistrzów
14 września 2025

Kto siedzi na miedzi(-y)
15:00 Prezentacja zespołów folklorystycznych z terenu Zagłębia Miedziowego
Prezentacje Zespołów Pieśni i Tańca „Legnica” i „Kyczera”
19:00 Orkiestra Świętego Mikołaja
DODATKOWO:
- strefy animacji dla dzieci
- wystawa z ogórkiem w tle
- strefa chill-out na Placu Powstańców Wielkopolskich
- kiermasz lokalnych produktów i rękodzieła
- stoiska NGO, | promocyjne.

REKLAMA

0011386945

PIERWSZY PRZETARG – WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
Będąca przedmiotem sprzedaży nieruchomości położona jest w obrębie Kwiatkowice

Lp.	Nr działki	Powierzchnia w ha	Nr księgi wieczystej	Cena wywoławcza	Wadium	Przeznaczenie w planie miejscowym
1.	55/5	0,0784	LE1L/00052144/6	35.000,00 zł netto (w tym: 86% ceny to część mieszkaniowa gruntu, tj. 30.100,00 zł i należy dodać 23% VAT, a 14% ceny to część rolna gruntu, tj. 4.900,00 zł i na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług /Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm./ sprzedaż tej części gruntu zwolniona jest z podatku VAT.	4.000,00 zł	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – symbol 5.MN.18 (ok. 674 m²) oraz teren rolny z ograniczonym prawem zabudowy – symbol 5.RP.62 (ok. 110 m²).

Przetarg odbędzie się dnia **dnia 2 października 2025 r. o godzinie 10.00** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1 – sala nr 20.

Wadium należy wpłacić w pieniądzu na rachunek bankowy tut. Urzędu BS **Wschowa Oddz. Prochowice nr 86 8669 0001 0341 3597 2000 0003** najpóźniej do dnia **26 września 2025 r.** z dopiskiem: „**Przetarg na sprzedaż działki nr 55/5 w obrębie Kwiatkowice**”.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach ul. Rynek 1, 59-230 Prochowice, oraz opublikowane na stronach internetowych: www.prochowice.com oraz www.bip.prochowice.com w zakładce gospodarka nieruchomościami.

Więcej informacji o nieruchomości będącej przedmiotem przetargu można uzyskać w Referacie Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1, pok. nr 8 i 9, tel. /76/ 85 84 342 wew. 23

Burmistrz
Miasta i Gminy Prochowice
Alicja Sielicka

REKLAMA

0011386951

PIERWSZY PRZETARG – WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
Będąca przedmiotem sprzedaży nieruchomości położona jest w obrębie Rogów Legnicki

Lp.	Nr działki	Powierzchnia w ha	Nr księgi wieczystej	Cena wywoławcza	Wadium	Przeznaczenie w planie miejscowym
1.	21/3	0,3000	LE1L/00046030/9	122.000,00 zł netto (w tym: 77% ceny to część mieszkaniowa gruntu tj. 93.940,00 zł i należy dodać 23% VAT, a 23% ceny to część rolna gruntu tj. 28.060,00 zł i na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług /Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm./ sprzedaż tej części gruntu zwolniona jest z podatku VAT.)	13.000,00 zł	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – symbol 2MN (2300 m²) oraz teren rolny bez prawa zabudowy – symbol 3R (700 m²).

Przetarg odbędzie się dnia **dnia 2 października 2025 r. o godzinie 11.00** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1 – sala nr 20.

Wadium należy wpłacić w pieniądzu na rachunek bankowy tut. Urzędu BS **Wschowa Oddz. Prochowice nr 86 8669 0001 0341 3597 2000 0003** najpóźniej do dnia **26 września 2025 r.** z dopiskiem: „**Przetarg na sprzedaż działki nr 21/3 w obrębie Rogów Legnicki**”.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach ul. Rynek 1, 59-230 Prochowice, oraz opublikowane na stronach internetowych: www.prochowice.com oraz www.bip.prochowice.com w zakładce gospodarka nieruchomościami.

Więcej informacji o nieruchomości będącej przedmiotem przetargu można uzyskać w Referacie Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1, pok. nr 8 i 9, tel. /76/ 85 84 342 wew. 23

Burmistrz
Miasta i Gminy Prochowice
Alicja Sielicka

GOSPODARKA MIEDZIOWA SPÓŁKA ODNOTOWAŁA DOBRE WYNIKI W I PÓŁROCZU 2025 ROKU

KGHM: Stabilne finanse i nowe szyby

Grażyna Szyszka
Głogów

Spółka KGHM przedstawiła wyniki za I półrocze br. Grupa Kapitałowa KGHM wypracowała zysk wyższy od tych w I połowie 2024 r.

- Ostatnie miesiące były przełomowe dla przyszłości i długoterminowego rozwoju KGHM. Rozpoczęliśmy rozpoznanie geologiczno-hydrogeologiczne dla nowych szybów Retków, Gaworzyce oraz GG-2 „Odra”. Inwestycje te umożliwią nam realizację planu zagospodarowania koncesjonowanych złóż oraz zapewnią bezpieczne i stabilne funkcjonowanie na najbliższe dziesięciolecia - powiedział Andrzej Szydło, prezes Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. - Z uwagą obserwujemy prace nad zmianami w formule tzw. podatku miedziowego. Jest to szczególnie istotne w momencie, gdy mimo korzystnych cen miedzi na rynkach międzynarodowych i realizacji planów pro-

dukcyjnych, wyniki Grupy pozostają pod bardzo silną presją kursu USD - dodał Prezes Szydło.

W I półroczu przychody Grupy Kapitałowej osiągnęły poziom 17,5 mld zł i były nieznacznie wyższe w porównaniu do analogicznego okresu rok wcześniej. - Głównym czynnikiem decydującym o wzroście przychodów była zdywersyfikowana struktura sprzedaży, skutkująca m.in. uplasowaniem wysokich wolumenów po wyższej w USD niż rynkowa cenie, a także zmiana notowań podstawowych produktów i poziomy zrealizowanych premii. Istotny wpływ miała również polityka kontraktowania oraz proces zarządzania ryzykiem kursowym stosowane w odpowiedzi na warunki makroekonomiczne i rynkowe - czytamy w komunikacie.

Koszt C1 dla Grupy KGHM wyniósł w I półroczu 2025 roku 2,61 USD/funt i był niższy od ubiegłorocznego o 5 proc. dzięki spadkom kosztów w za-

FOT. KGHM

W czerwcu KGHM zdecydował o rozpoczęciu przygotowań do budowy trzech szybów

granicznych aktywach. Natomiast wzrost kosztu C1 wynika głównie z wyższego podatku od wydobycia oraz umocnienia się złotego względem dolara amerykańskiego.

Wysokie przychody i ustabilizowanie bazy kosztowej w I półroczu miały wpływ na osiągnięcie wyniku operacyjnego Grupy KGHM o 16 proc. w stosunku do ubiegłego roku.

Zysk netto wyniósł odpowiednio 580 mln zł i 113 mln zł.

W pierwszym półroczu produkcja miedzi płytnej w Grupie KGHM wyniosła 343,8 tys. ton. Wyniki produkcyjne były o 4

procent niższe, niż w analogicznym okresie 2024 roku. Wpływ na wynik miał remont w Huty Miedzi Głogów II oraz sprzedaż (w lutym) kanadyjskiej kopalni McCreedy West.

Grupa wyprodukowała również 657 ton srebra, 84 tys. tron metali szlachetnych oraz 1,7 mln funtów molibdenu.

W podsumowanym okresie produkcja miedzi w koncentracji wyniosła 201 tys. ton. Natomiast produkcja miedzi elektrolitycznej osiągnęła poziom 272,4 tys. ton. W tym samym czasie polskie huty KGHM wyprodukowały 646 ton srebra metalicznego.

Zarząd KGHM podjął w czerwcu decyzję o rozpoczęciu prac w zakresie rozpoznania geologiczno-hydrogeologicznego dla projektów Retków, Gaworzyce, GG-2 „Odra”.

W ten sposób spółka chce precyzyjnie wyznaczyć docelowe lokalizacje szybów i wybrać najlepszą technologię głębinienia, a także określić głębokości mrożenia górotworu. Koszt nowej inwestycji szacowany jest na minimum 9 mld zł.

REKLAMA

0011386955

PIERWSZY PRZETARG – WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Będące przedmiotem sprzedaży nieruchomości położone są w obrębie 4 miasta Prochowice

Lp.	Nr działki	Powierzchnia w ha	Nr księgi wieczystej	Cena wywoławcza	Wadium	Przeznaczenie w planie miejscowym
1.	56/6	0,1679	LE1L/00042539/9	115.000,00 zł + 23% VAT	12.000,00 zł	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (symbol MN 1.04)
2.	56/7	0,1620		90.000,00 zł + 23% VAT	9.000,00 zł	
3.	56/8	0,1490		95.000,00 zł + 23% VAT	10.000,00 zł	
4.	56/9	0,1536		98.000,00 zł + 23% VAT	10.000,00 zł	

Przetarg odbędzie się dnia **3 października 2025 r. od godziny 10.00** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1 – sala nr 20.

Wadium należy wpłacić w pieniądzu na rachunek bankowy tut. Urzędu BS **Wschowa Oddz. Prochowice nr 86 8669 0001 0341 3597 2000 0003** najpóźniej do dnia **26 września 2025 r.** z dopiskiem: „**Przetarg na sprzedaż działki nr /wpisać numer działki/ w obrębie 4 miasta Prochowice**”.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach ul. Rynek 1, 59-230 Prochowice, oraz opublikowane na stronach internetowych: www.prochowice.com oraz www.bip.prochowice.com w zakładce gospodarka nieruchomościami.

Więcej informacji o nieruchomościach będących przedmiotem przetargu można uzyskać w Referacie Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1, pok. nr 8, tel. 76 85 84 342 wew. 23.

Burmistrz
Miasta i Gminy Prochowice
Alicja Sielicka

REKLAMA

0011386953

PIERWSZY PRZETARG – WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Będąca przedmiotem sprzedaży nieruchomość położona jest w obrębie Kwiatkowiec

Lp.	Nr działki	Powierzchnia w ha	Nr księgi wieczystej	Cena wywoławcza	Wadium	Przeznaczenie w planie miejscowym
1.	55/6	0,2353	LE1L/00052144/6	90.000,00 zł netto (w tym: 92% ceny to część mieszkaniowa gruntu tj. 82.800,00 zł i należy dodać 23% VAT, a 8% ceny to część rolna gruntu tj. 7.200,00 zł i na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług /Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm./ sprzedaż tej części gruntu zwolniona jest z podatku VAT.)	10.000,00 zł	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – symbol 5.MN.18 (ok. 1530 m²) oraz teren rolny z ograniczonym prawem zabudowy – symbol 5.RP.62 (ok. 823 m²) .

Przetarg odbędzie się dnia **2 października 2025 r. o godzinie 10.30** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1 – sala nr 20.

Wadium należy wpłacić w pieniądzu na rachunek bankowy tut. Urzędu BS **Wschowa Oddz. Prochowice nr 86 8669 0001 0341 3597 2000 0003** najpóźniej do dnia **26 września 2025 r.** z dopiskiem: „**Przetarg na sprzedaż działki nr 55/6 w obrębie Kwiatkowiec**”.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach ul. Rynek 1, 59-230 Prochowice, oraz opublikowane na stronach internetowych: www.prochowice.com oraz www.bip.prochowice.com w zakładce gospodarka nieruchomościami.

Więcej informacji o nieruchomości będącej przedmiotem przetargu można uzyskać w Referacie Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Prochowicach, ul. Rynek 1, pok. nr 8 i 9, tel. /76/ 85 84 342 wew. 23

Burmistrz
Miasta i Gminy Prochowice
Alicja Sielicka

eprasa.pl 668c77472e

32. LAF-WFA. Rozdali nagrody za filmy animowane

Redakcja
Legnica

Podczas gali 16 sierpnia zaprezentowano aż 37 filmów stworzonych przez uczestników Warsztatów Filmu Animowanego - tego rocznej 32. edycji Legnickiej Akademii Filmowej.

Tematem Warsztatów była Korona. Jury obejrzało 33 filmy konkursowe w kilku kategoriach wiekowych.

Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia regulaminowe: GRAND PRIX za film „KRUK” dla Niny Bączyk.

W kategorii do 13 lat
1. miejsce - „KURARIA” Lidia Sacharuk i Julia Zajac,

W kategorii 14- 16 lat:
1 miejsce - „TANGO” Tomasz Brown,

W kategorii 17 i powyżej 17 lat:
1. miejsce „ODBICIA” Piotr Kaźmierczak.

Gala zwieńczyła dziesięć dni pełnych emocji, twórczej energii i wyjątkowych projekcji filmowych.

Organizatorem spotkania młodych twórców filmu animowanego w Legnicy było Legnickie Centrum Kultury.

REKLAMA

0011385274

Legnica, dnia 18 sierpnia 2025 r.

STAROSTA LEGNICKI
59-220 Legnica, pl. Słowiański 1
AB.673.3.6.2025.AJ

OBWIESZCZENIE STAROSTY LEGNICKIEGO

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczegółowych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 311) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późniejszymi zm.)

zawiadamiam,

że na wniosek inwestora – **Zarządu Powiatu Legnickiego z siedzibą przy pl. Słowiańskim 1, 59-220 Legnica**, działającego przez Pełnomocnika ustanowionego w osobie **Dariusza Rusnaka**, w dniu 18 sierpnia 2024 r. została wydana decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. **Rozbudowa drogi powiatowej nr 2198D i 2179D w miejscowości Jaśkowice Legnickie.**

Informuję, że strony mają prawo do zapoznania się z treścią decyzji Starosty Legnickiego nr 384/25 z dnia 18 sierpnia 2025 r. w siedzibie Organu administracji publicznej, tj. w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Legnicy pokój nr 336, w obecności pracownika tego organu, zgodnie z art. 73 § 1 i § 1a ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Od decyzji przysługuje odwołanie do Wojewody Dolnośląskiego za pośrednictwem organu, który wydał niniejszą decyzję, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji przez wnioskodawcę lub w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia o wydaniu decyzji przez obwieszczenie w starostwie powiatowym oraz w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi, w urzędowych publikatorach teleinformatycznych - Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów, a także w prasie lokalnej dla pozostałych stron. Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych i art. 49 k.p.a. doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Stronom przysługuje także prawo do zrzeczenia się odwołania od niniejszej decyzji. Z dniem doręczenia organowi, który wydał decyzję, oświadczenia ostatniej strony o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W myśl art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Na bezpłatnych warsztatach nauczają się pilotażu dronów

Przemysław Głazewski
Legnica

W Lubinie rusza program, dzięki któremu uczniowie poznają drony, robotykę, druk 3D i programowanie. Warsztaty mają rozbudzić ciekawość i dać im praktyczne umiejętności.

Miasto uruchamia bezpłatny program edukacyjny, który pomoże młodzieży zrozumieć nowoczesne technologie i zdobyć umiejętności cenione na rynku pracy.

W cyklu zajęć „Drony - nowoczesna edukacja technologiczna” może wziąć udział blisko sto osób.

W sierpniu ruszają zajęcia dla uczniów siódmych i ósmych klas szkół podstawowych. W programie znajdzie się m.in. nauka budowy i pilotażu dronów, podstaw programowania, projektowania 3D oraz robotyki. - Drony to nie chwilowa moda czy sprzęt dla twórców cyfrowych treści. Są też wykorzystywane w rolnictwie, budownictwie i geodezji, leśnictwie, logistyce, ratownictwie. W wielu branżach poszukiwane są już osoby, które potrafią obsługiwać i programować te urządzenia. Operatorzy dronów, projektanci systemów autonomicznych czy specjaliści od bezpie-

Uczniowie mają m.in. poznać budowę i działanie drona

czeństwa lotów bezałogowych - to przykładowe zawody, o których młodzi ludzie mogą poważnie myśleć. Dla tego Lubin stawia na edukację w tym kierunku - technologie związane z dronami to realna przyszłość - mówi Joanna Dziubek, rzecznik Prezydenta Miasta Lubina.

Warsztaty prowadzone będą metodą „learning by doing”, czyli przez praktyczne doświadczenie i rozwiązywanie problemów. - Program łączy pilotaż dronów, druk 3D, inżynierię oprogramowania

oraz robotykę i elektronikę. Osią wszystkich zajęć są technologie lotnicze, które zyskują na znaczeniu w codziennym życiu - wyjaśnia Krzysztof Łachowski, prezes Regionalnego Centrum Rozwoju i Edukacji w Lubinie.

- Zależy nam, by uczniowie nie tylko zdobyli wiedzę, ale przede wszystkim konkretne umiejętności: jak zaprojektować i wydrukować własny element 3D, zaprogramować robotę czy zrozumieć budowę i działanie drona. To nauka przez doświadczenie, ekspe-

rymentowanie i tworzenie. Chcemy rozbudzić w dzieciach ciekawość, pokazać im, że mogą nie tylko korzystać z technologii, ale ją współtworzyć - dodaje Krzysztof Łachowski.

Zajęcia odbędą się w ośmiu grupach po 12 osób, od drugiej połowy sierpnia do połowy grudnia 2025 roku. Każda grupa będzie uczestniczyć w dwóch godzinach warsztatów tygodniowo. Zapisy poprzez formularz na stronie rcrie.pl. Udział w programie jest bezpłatny.

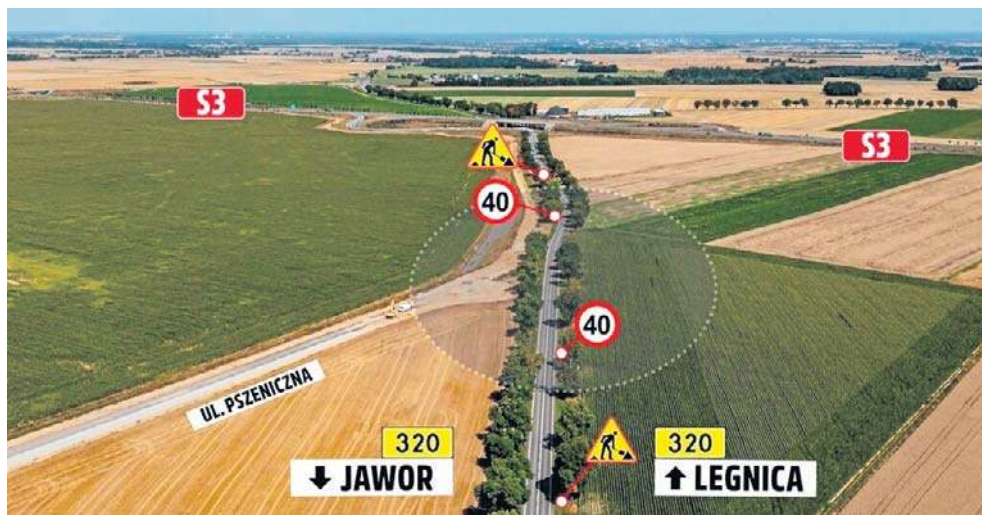
W Jaworze ruszyły duże prace drogowe

Edyta Golisz
Legnica

Prace mają związek z dużymi inwestycjami - rozbudową ul. Daimlera i budową ul. Północnej. Zostanie zamknięty jeden pas jezdni i wprowadzony będzie ruch wahadłowy z sygnalizacją świetlną.

- Ulicę Daimlera poszerzamy po to, by móc wprowadzić trzeci pas ruchu - pas zjazdu, który umożliwi wygodny dojazd do budowanej ul. Północnej. Nowe rozwiązania drogowe usprawnią komunikację oraz dadzą dostęp do kolejnych terenów inwestycyjnych, co przełoży się na dalszy rozwój naszej gminy - informuje Emilian Bera, burmistrz Jawora.

Rozpoczął się także pierwszy etap budowy ronda na skrzyżowaniu ulicy Lubińskiej, z nowo powstającą ulicą

Łącznikową. Tu również - na odcinku drogi wojewódzkiej DW320 (ul. Lubińska) - na wysokości obecnej ul. Gryczanej, zostanie zamknięty jeden pas drogi i wprowadzony zostanie ruch wahadłowy.

- Nowe rondo usprawni przejazd pomiędzy Jaworem a Legnicą, co sprawi, że podróż będzie płynniejsza i bezpieczniejsza, zwłaszcza w obrębie rozwijającej się Dolnośląskiej Strefy Aktywności Gospodarczej S3 - Jawor. Przepraszamy

za chwilowe utrudnienia i prosimy o cierpliwość. To krok w stronę nowoczesnej i lepiej skomunikowanej infrastruktury drogowej - mówi burmistrz Jawora.

Rozpoczęły się sejmiki bocianów. Lada dzień odlecą

Edyta Golisz
Legnica

Nadchodzi jesień. Jednym z pierwszych jej sygnałów są sierpniowe odloty bocianów. - Już widziałem pierwsze sejmiki. To oznacza, że bociany zaczną odlatywać - mówi Krzysztof Strykowski.

Bocianie sejmiki, gromadzące duże ilości ptaków, są wciąż nie do końca zbadanym przez naukowców zjawiskiem. Wiadomo, że boćki zbierają się przed wylotami w określonych miejscach. Skąd wiedzą gdzie mają się spotkać?

Rozglądaj się za sejmikiem przy S3

- Tego akurat nie wie nikt, poza nimi samymi. Najprawdopodobniej mają tę informację zapisaną w genach, przekazywaną z pokolenia na pokolenie. Wiemy natomiast, że zbierają się m.in. dlatego, że w stadzie zawsze jest rażniej. W grupie czują się pewniej, są bezpieczniejsze. Gdy np. atakujący drapieżnik ma tylko jeden cel, łatwiej mu się na nim skupić. Stado rozprasza uwagę drapieżnika i łatwiej o ucieczkę - mówi Krzysztof Strykowski, legnicki przyrodnik i ornitolog.

Przyrodnik zdradził nam, że jest w okolicach Legnicy i Jawora pewne miejsce, w którym bardzo często bociany zbierają się na sejmiki przed odlotami i można je tam obserwować.

Ostatnio bociany można spotkać na polach, gdzie rolnicy prowadzą orki

- To pola w okolicach zjazdu na trasę S3 między Legnicą i Jaworem. Od kilku lat zbierają się tam regularnie - mówi Strykowski.

Lecą nawet 10 tys kilometrów

Podniebna podróż do Afryki zajmuje bocianom kilka tygodni. Dziennie pokonują około 200 kilometrów. W sumie - nawet 10 tys. kilometrów.

metrów. Bociany z Polski lecą przez Egipt i Izrael.

Co ciekawe - z obserwacji Krzysztofa Strykowskiego wynika, że w ostatnich latach coraz więcej boćków wcale do Afryki... nie odlatuje. Wolą zostać w Polsce.

- Ludzie dokarmiają bociany, np. w różnych ośrodkach czy w okolicach gniazd. Jeśli boćki mają jedzenie i spokój, to im się po prostu „nie opłaca” nigdzie lecieć. Wolą

zostać. Temperatury naszych zim są dla nich bezpieczne. Nawet w zamrożonym gruncie znajdą sobie zawsze jakąś mysz czy żabę. Tak naprawdę niebezpieczny jest dla nich śnieg, który zakrywa ziemię i ogranicza im dostęp do pokarmu. Jeśli więc ktoś dokarmi bociany i zauważy, że zostały na zimę, trzeba o tej porze roku szczególnie pamiętać o dostarczaniu im pożywienia - mówi przyrodnik.

Przed wylotem w długą podróż muszą nabrać dużo sił, bo przed nimi ok. 10 tys. kilometrów

Coraz częściej bociany zostają u nas na zimę, korzystając z dokarmiania przez ludzi

Co robić, gdy w nocy rozboli cię ząb? Dla legniczan pomoc na NFZ - w Lubinie

Edyta Golisz
Legnica

Jeśli z bólem, ropniem czy np. urazem zęba nie możemy czekać do rana, to właśnie w pomocy doraźnej otrzymamy bezpłatnie niezbędne świadczenia na NFZ.

Na Dolnym Śląsku umowę z NFZ na takie dyżury ma podpisanych 5 placówek - w Lubinie, Świdnicy, Wałbrzychu, Jeleniej Górze i Wrocławiu. Są to:

Centrum Medyczne ESTO-MEDICA, ul. Słowiańska 27 B, Wrocław

Przychodnia Stomatologiczna DENTICA, ul. Jaworowa 2a, Lubin

Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Violetta Półtorak,

Dyżury w dni powszednie g. 19-7, w dni wolne - całodobowo

ul. Gustawa Morcinka 1/1, Jelenia Góra

NZOZ DENTALIUM Centrum Stomatologii, ul. Kolejowa 1a/1, Świdnica (UWAGA: dyżur naprzemienny, w wy-

brane dni. Sprawdź harmonogram na stronie NFZ)

Gabinet Stomatologiczno-Protetyczny Małgorzata Pawlaczyk-Zacharjasz, ul. Piłsudskiego 41/4, Wałbrzych

(UWAGA: dyżur naprzemienny, w wybrane dni. Sprawdź harmonogram na stronie NFZ)

Co ważne - wymienione gabinety pomagają wieczorami i nocami wyłącznie potrzebującym pacjentom: cierpiącym z bólu, będącym po wypadkach itp. - W zależności od stanu pacjenta, dentysta może wykonać badanie żywotności zęba, badanie RTG, założyć opatrunek leczniczy, usunąć zęba lub zaopatrzyć złamaną szczękę. Stomatolog pomoże też, gdy np. zrobi nam się ropień. Pamiętajmy jednak, że w ramach pomocy doraźnej nie możemy spodziewać się np. leczenia zaniedbanej próchnicy, wykonania protezy zębowej czy usunięcia kamienia nazębnego - wyjaśnia Anna Szewczuk - Łebska z NFZ.

REKLAMA

0011387016

Prezydent Miasta Legnicy

ogłasza, że 3.10.2025 r. odbędzie się przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 6 położonego w Legnicy przy ul. Nowy Świat 27

Adres nieruchomości Numer księgi wieczystej Charakter zabudowy	Oznaczenie nieruchomości w operacie ewidencji gruntów Numer i położenie lokalu	Skład lokalu Powierzchnia	Cena lokalu (w tym gruntu) Wadium
Legnica ul. Nowy Świat 27 KW Nr LE1L/000655427 Budynek mieszkalny 5-kondygnacyjny, teren uzbrojony	Dz. nr 427 o pow. 359 m ² , obręb Tarninów Lokal mieszkalny nr 9 IV p.	Jeden pokój, kuchnia, przedpokój, łazienka z w.c. piwnica nr 2 Powierzchnia 28,10 m ² i 8,00 m ²	100 000,00 zł / 8 000,00 zł/ 20.000,00 zł

Lokal i grunt przeznaczony do sprzedaży na własność.

Przetarg odbędzie się 3.10.2025 r. o godz. 12.00 w CWM Legnica, Rynek 19.

Szczegółowych informacji na temat ww. nieruchomości udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami - Agnieszka Romanowska tel. 76 72 12 303, pokój 312 III p. oraz warunków przetargu - Violetta Mazur - tel. 76 72 12 301.

Pełne ogłoszenie zamieszczono na www.legnica.eu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Legnica.

REKLAMA

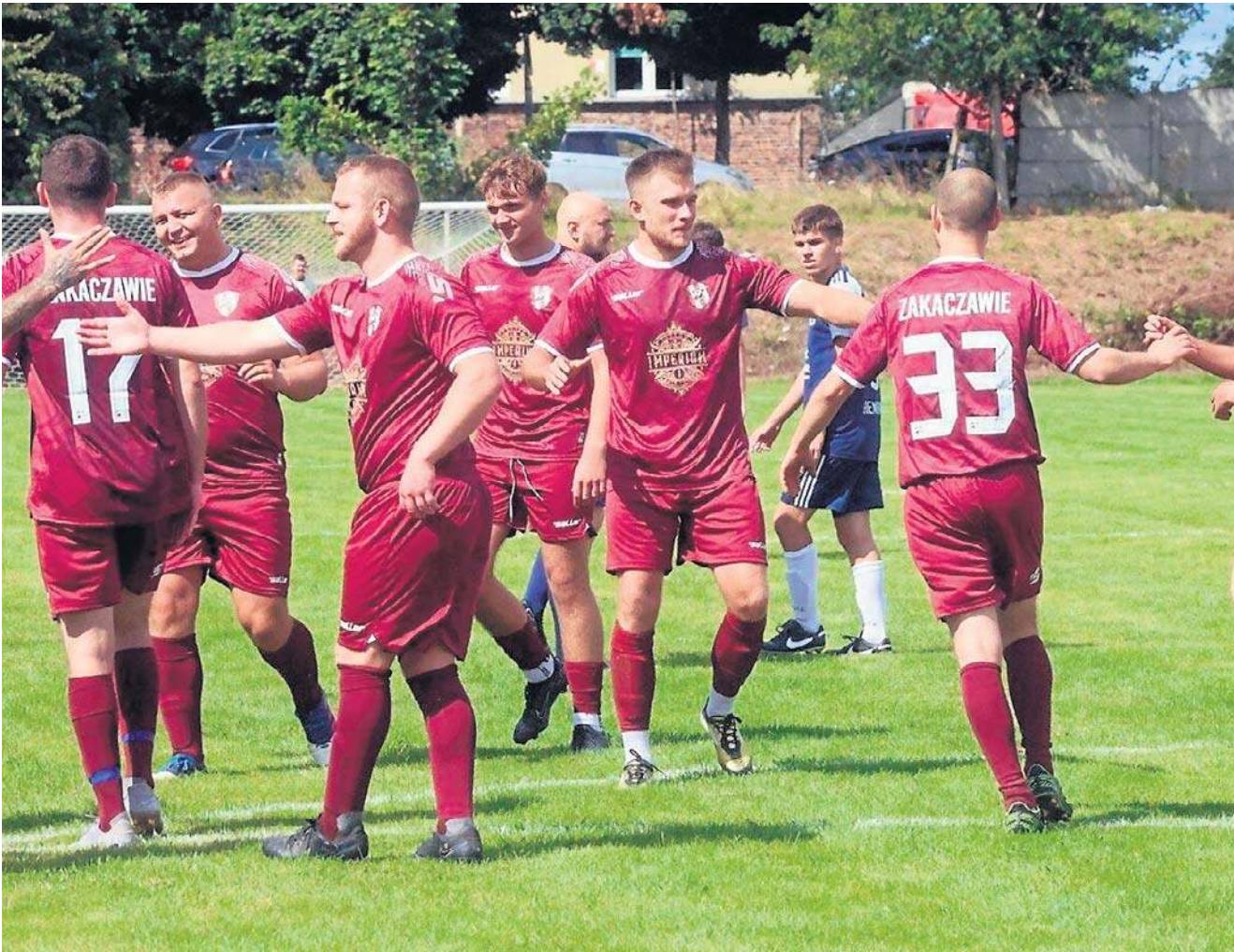
0011244319

**ZŁOMOWANIE
POJAZDÓW**
tel. 600 609 606

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

Zakaczawie Legnica - reaktywacja!

Piotr Krzyżanowski
Legnica

Drużyna Zakaczawia Legnica po 14 latach powróciła do ligowej rywalizacji, rozgrywając pierwszy mecz z Kaczawą II Bieniowice. Spotkanie zakończyło się zwycięstwem gospodarzy 5:1 (2:1).

Zakaczawie Legnica rozpoczęła rozgrywki w Klasie B. Na trybunach zasiadło kilkuset kibiców, którzy stworzyli wyjątkową atmosferę powrotu klubu.

Z okazji inauguracyjnego spotkania klub przygotował festyn rodzinny, z dmuchańcem dla dzieci i darmowym poczęstunkiem dla wszystkich obecnych. W barwach Zakaczawia wystąpił również grający trener Marcin Ogórek, który pojawił się na boisku w końcówce meczu. To wydarzenie udowodniło, że piłka nożna w lokalnej społeczności może być nie tylko sportową rywalizacją, ale także okazją do integracji i wspólnego świętowania.

REKLAMA

0011387013

Prezydent Miasta Legnicy

ogłasza, że 3.10.2025 r. odbędzie się przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 7 położonego w Legnicy przy ul. Działkowej 36

Adres nieruchomości Numer księgi wieczystej Charakter zabudowy	Oznaczenie nieruchomości w operacie ewidencji gruntów Numer i położenie lokalu	Skład lokalu Powierzchnia	Cena lokalu (w tym gruntu) Wadium
Legnica, ul. Działkowa 36 KW Nr LE1L/00062624/8 Budynek mieszkalny czterokondygnacyjny, teren uzbrojony	Dz. nr 343/2 o pow. 391 m ² , obręb Fabryczna Lokal mieszkalny nr 7 III p.	Jeden pokój, kuchnia, przedpokój, piwnica nr 9 Powierzchnia 32,06 m ² i 2,54 m ²	110 000,00 zł /13 000,00 zł/ 22.000,00 zł

Lokal i grunt przeznaczony do sprzedaży na własność.

Przetarg odbędzie się 3.10.2025 r. o godz. 11.30 w CWM Legnica, Rynek 19.

Szczegółowych informacji na temat ww. nieruchomości udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami - Agnieszka Romanowska tel. 76 72 12 303, pokój 312 III p. oraz warunków przetargu - Wioletta Mazur - tel. 76 72 12 301.

Pełne ogłoszenie zamieszczono na www.legnica.eu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Legnica.

„Wampir z Rokitek” teraz zaatakuje na ekranie

Edyta Golisz
Legnica

„Wampir z Rokitek”, czyli Henryk Czyżewski, w latach 80. grasował w okolicach Chojnowa. Wykonano na nim jedną z ostatnich w Polsce kar śmierci. Byliśmy na planie filmu o tych wydarzeniach.

W oczach ludzi, którzy znali „wampira z Rokitek”, bezwzględny morderca kobiet Henryk Czyżewski był miłym, pracowitym, zawsze chętnym do pomocy sąsiadem. Także dobrym mężem i ojcem trójki małych dzieci - gdy w 1985 roku usłyszał wyrok śmierci, jego dzieci miały po kilka lat. Był też zapalonym sportowcem, grał w lokalnej drużynie piłki nożnej. Nikt nie podejrzewał, że to właśnie ten spokojny, powszechnie lubiany cieśla może być mordercą, który siał panikę w okolicy.

Potwór w domu dziadka

Po 40 latach od tamtych wydarzeń sprawa „wampira z Rokitek” znów staje się głośna. Dzięki młodemu filmowcowi Jakubowi Kulikowskiemu, który wychował się w tych okolicach i postanowił zrobić o tym film, w którym gra też główną rolę.

- Znałem tę sprawę, bo jestem stąd. Mój dziadek znał nawet osobiście sprawcę zabójstw. Gdy któregoś dnia natknąłem się w internecie na dokument o Henryku Czyżewskim, pomyślałem, że to świetny temat na film obyczajowy, tym bardziej że na tym mężczyźnie wykonano jedną z ostatnich w naszym kraju kar śmierci - powiedział nam Kuba Kulikowski.

Mimo młodego wieku, Kulikowski zagrał już m.in. w jednym z seriali dla HBO, wystąpił w kilku serialach dla rodzimych telewizji czy, razem z Dawidem Podsiadło, w popularnej reklamie.

Film pod tytułem „Potwór wśród nas” jest kręcony w podlegnickiej wsi Siedliska, w zaściankowym domu dziadka Jakuba. Jedną z ról gra w nim Leon Kot, syn słynnego aktora Tomasza Kota, pochodzącego z Legnicy.

Sprawa wampira z Rokitek była bardzo głośna w latach 80. ubiegłego wieku. Wampir zaatakował po raz pierwszy mając zaledwie 18 lat - w styczniu 1971 roku. Za cel wybrał samotnie idącą między wsiami kobietę. Wciągnął ją do lasu, zaczął zrywać z niej ubranie. Dopiero wtedy zauważył, że jego ofiara jest w ciąży. Przeraził się. Zanim uciekł, dotkliwie pobił przyszłą matkę. Świadkami

Pod Legnicą trwają zdjęcia do najnowszego filmu Jakuba Kulikowskiego. Jakub jest reżyserem filmu „Potwór wśród nas”. a jednocześnie gra główną rolę

Zdjęcia plenerowe do filmu powstają niedaleko Rokitek, czyli miejsca zamieszkania „wampira”

Sceny kręcone są także w dawnym domu dziadków Jakuba Kulikowskiego, w podlegnickich Siedliskach

kręcenia właśnie tej sceny byliśmy na planie filmowym. Ponieważ powstający obraz nie jest biografią, a filmem fabularnym inspirowanym prawdzi-

wymi wydarzeniami, las w scenie zastąpiło pole. Jak będzie można zobaczyć w filmie - ciężarna kobieta uszła wtedy z życiem. Sprawca próbował w la-

tach 70. jeszcze wielokrotnie atakować młode kobiety, ale zawsze coś stawało na przeszkodzie jego planom: a to przejeżdżający samochód, a to

spodnie jednej z ofiar, których nie umiał rozpiąć. Przez kilka lat był spokojny, jednak jego „demony” w końcu znów dały o sobie znać. Od 1981 do 1983 roku mężczyzna zgwałcił i zamordował aż cztery kobiety w okolicach, w których mieszkał.

Gwałcił i zabijał, ale nie lubił przeszkód

25 - letnia Krystyna R. najprawdopodobniej wsiała „na stopa” do trabanta oprawcy. Był kwiecień 1981 r. W czasie aktu przemocy kobieta dostała ataku padaczki, na którą chorowała. Spanikowany drgawkami Czyżewski udusił ofiarę. Ciało wrzucił do studzienki kanalizacyjnej.

Zaledwie kilka tygodni później, w maju tego samego roku, Czyżewski zaatakował, zgwałcił i udusił 28-letnią Elżbietę L., w okolicach Tomaszowa Boleślawieckiego. Jak tłumaczył śledczym: bał się, że kobieta go wyda. Jej zwłoki zakopał w pobliskim lesie.

18-letnia Janina Cz. zginęła z rąk Czyżewskiego kilka tygodni później, w lipcu 1981 r., na uprawnym polu, na które ją wciągnął, w okolicach Czernikowic i Rokitek. Także została zgwałcona i uduszona.

Ostatnią z jego udowodnionych ofiar była 22-letnia Bożena Ch., którą zamordował we wrześniu 1983 r. Spotkaną na pustej drodze w Rokitkach kobietę wciągnął w pole, zgwałcił i udusił.

Z relacji świadków, z którymi rozmawialiśmy wynika, że w tamtym czasie Czyżewski polował też na inne kobiety. Jednak - mimo rostej, sportowej postury - gdy morderca napotykał na przeszkody, potrafił się wycofać. Jedną z potencjalnych ofiar wyznała nam na przykład, że pomyliła mordercę... z mężem i to ją uratowało. A może obecność małego dziecka?

- Byłam z dzieckiem na działce, którą mieliśmy przy drodze między Chojnowem a Rokitkami. Rozebrałam się do opalania i nagle zobaczyłam, że zza drzewa ktoś podgląda mnie i małą córeczkę. Był ubrany podobnie jak mój mąż tego ranka. A że mąż lubił robić różne psikusy postanowiłam mu pokazać, co sadowię o takich dowcipach, gdy jestem sama z dzieckiem na działce, a on nas straszy. Ruszyłam z impetem w jego stronę, trzymając w ręku jajko dla córki, które chciałam dla żartu „rozbić” na głowie męża. Wtedy przestało być zabawnie, bo postać zza drzewa nagle zaczęła uciekać. Dopiero wtedy zorientowałam się, że to rośli,

barczysty mężczyzna. Nie mój niewysoki mąż, tylko wampir z Rokitek! Wiedziałam, jak wygląda, bo znałam go z widzenia. Naszym sąsiadem był milicjant zaangażowany w prowadzenie tej sprawy i mówił nam, kogo podejrzewają o seryjne morderstwa. Może wampir wystraszył się, że tak pewnie na niego ruszyłam? A może jednak obecność małej córki go odstraszyła? - zastanawia się nasza rozmówczyni.

Ostatnia kara śmierci

Wampir z Rokitek został aresztowany w październiku 1983 roku, po zabójstwie Bożeny Ch.. Przyznał się do zabójstw, wskazał miejsca ukrycia ciała. W 1985 roku został skazany na karę śmierci. Sąd Najwyższy utrzymał orzeczenie w mocy i 29 kwietnia 1986 roku Henryk Czyżewski został stracony. Wykonano na nim jedną z ostatnich w Polsce kar śmierci - w 1988 roku nasz kraj odstąpił od wykonywania tej kary.

Wampir jesienią trafi do kin

Po czterech dekadach od tych dramatycznych wydarzeń postanowił wrócić do nich Jakub Kulikowski. Zorganizował ekipę filmowców, m.in. z Wrocławia, zaprosił na plan m.in. Leona Kota, syna znanego aktora Tomasza Kota. Realizowane od drugiego tygodnia sierpnia zdjęcia skończą się za kilka dni.

- Prowadzimy rozmowy w sprawie dystrybucji filmu, którego premiera planowana jest na jesień - mówi Sebastian Kulikowski, producent, prywatnie tato Jakuba.

Młody aktor postanowił bowiem w swój debiutancki pomysł filmowy zaangażować tych, którzy są dla niego najważniejsi: jego tata jest producentem, mama pomaga pani scenograf i kostiumograf w doborze strojów i dekoracji, a dziadek jest niezastąpionym konsultantem, bo trochę znał zabójcę.

- Nikt się nie spodziewał, że to właśnie ten człowiek okaże się mordercą, przed którym drżała w latach 80. cała okolica. To był spokojny, normalny człowiek. Jak ktoś przy nim wspominał o morderstwach, potrafił zachować kamienną twarz, nic nie dał po sobie poznać - wspomina Tadeusz Dziarmaga, dziadek Jakuba.

Zdjęcia odbywają się m.in. w idealnie wpasowującym się w klimat lat 80. dawnym domu dziadków Jakuba Kulikowskiego, w podlegnickich Siedliskach oraz w okolicznych plenerach, leżących niedaleko miejsc zbrodni.

FOTORELACJA WÓJT GMINY WIEJSKIEJ CHOJNÓW ANDRZEJ PYRZ ZAPROSIŁ NA ŚWIĘTO PŁONÓW DO KONRADÓWKI, 23

20 wieńców dożynkowych na Święcie

Wśród gości dożynek był m.in. poseł ludowców Tadeusz Samborski

SIERPANIA NA BOISKU SPORTOWYM

Plonów

Przemarsz dwudziestu sołectw ze swoimi wieńcami to była fascynująca prezentacja

Wieńce dożynkowe wykonano w tradycyjny sposób, ale z dużą pomysłowością i wyczuciem estetyki

Pomogą na pasożyty i trawienie. Powody, dla których warto jeść kurki

Agata Siemiaszko
agata.siemiaszko@polskapress.pl

Kurki, inaczej nazywane pieprznikami jadalnymi, od dawna cenione są za niepowtarzalny smak i aromat. Co sprawia, że te niewielkie grzyby są tak cennym produktem spożywczym?

Kurki (pieprzniki jadalne) to jedno z najpopularniejszych grzybów w Polsce. Wielu ludzi uważa, że grzyby pozbawione są wartości odżywczych, jednak jest to mylne przekonanie. Zawarte w nich składniki odżywcze sprawiają, że ich regularne spożywanie korzystnie wpływa na funkcjonowanie organizmu. W galerii wyjaśniamy, dlaczego warto korzystać z darów lasu i częściej sięgać po kurki.

Pamiętaj jednak, aby zbierać tylko te grzyby, co do których masz pewność, że są jadalne. Wiele z nich, niestety, można pomylić z podobnie wyglądającymi do nich grzybami trującymi. Pieprznik jadalny jest bardzo podobny do trującej lisówki pomarańczowej. Jej spożycie może wywołać silne zatrucie pokarmowe, gorączkę, nudności, wymioty i silny ból brzucha. Dlatego, zanim zdecydujesz się zjeść grzyby, koniecznie skonsultuj się z ekspertem.

Kurki to grzyby o charakterystycznej żółtej barwie i niezwykle silnym aromacie. Występują powszechnie w lasach iglastych i liściastych, jednak najczęściej rosną wśród mchu pod świerkami lub na piaszczystych i kwaśnych glebach.

Kurki, podobnie jak inne grzyby, są niskokaloryczne, ponieważ porcja 100 g stanowi źródło

Kurki nadają się do marynowania. Tak przygotowane można dodawać do sałatek i sosów

dło tylko 20 kcal. Znajdziemy w nich również 1,5 g białka, 6,9 g węglowodanów i znikome ilości tłuszczu - 0,5 g. Warto także wspomnieć o dość dużej zawartości błonnika pokarmowego (3,8 g na 100 g), który reguluje pracę układu pokarmowego, a dzięki temu zmniejsza ryzyko powstawania zaparć i rozwoju raka jelita grubego.

Pieprznik jadalny prawie w 80 proc. składa się z wody, a resztę stanowią witaminy i związki mineralne.

Co jeszcze zawierają kurki? W 100 g tych grzybów znajdziemy również:

- beta-karoten - 0,8 mg,
- witaminę B1 - 0,015 mg,
- witaminę B2 - 0,215 mg,
- witaminę B3 - 4,08 mg,
- witaminę B6 - 0,044 mg,
- witaminę D - 212 jednostek międzynarodowych (IU),
- potas - 506 mg,
- wapń - 15 mg,
- magnez - 13 mg,
- żelazo - 3,47 mg,
- cynk - 0,71 mg.

Warto także zauważyć, że pieprznik jadalny zawiera znaczne ilości beta-karotenu, który wpływa na narząd wzroku i chroni siatkówkę żółtą oka przed zwyrodnieniem. W medycynie ludowej zalecano zwiększyć spożycie kurek w przypadku zapalenia spojówek.

Dlaczego warto jeść kurki?

● Wspierają prawidłową pracę układu pokarmowego

Kurki to źródło błonnika pokarmowego, który na dłuższą daję

uczucie sytości, a także przyspiesza przesuwanie resztek pokarmowych w dalsze części jelit. Pieprznik jadalny w porównaniu do innych grzybów leśnych jest znacznie szybciej trawiony, dlatego rzadko wywołuje objawy niestrawności, takie jak ból brzucha, zgagę lub nudności.

● Łagodzą migreny i napięciowy ból głowy

Kurki to źródło witaminy B2, która korzystnie wpływa na pracę układu nerwowego. Wykazano, że jej niedobór zwiększa ryzyko pojawienia się migren oraz napięciowego bólu głowy. Dlatego osoby cierpiące na te schorzenia powinny rozważyć włączenie do jadłospisu kurek.

Dodatkowo porcja pieprznika jadalnego stanowi dobre źródło niacyny, czyli witaminy B3. Pełni ona w organizmie ważną funkcję, ponieważ wchodzi w skład osłonek mieliny, które chronią komórki nerwowe przed uszkodzeniem.

● Wspierają odrobaczanie organizmu i leczenie infekcji bakteryjnych

W licznych badaniach naukowych wykazano, że kurki zawierają hitinmannozę, czyli związek o silnym działaniu przeciwpasożytniczym - eksperci medycyny naturalnej sugerują, że to właśnie dzięki niej pieprznik jadalny bardzo rzadko jest robaczywy. Jednak związek ten jest wrażliwy na temperaturę powyżej 55 stopni, dlatego, aby korzystać z jego cennych właściwości, należy kurki suszyć w maksymal-

nie 50 stopniach, aż zrobią się suche i ciemne.

Dodatkowo wykazano, że pieprznik jadalny może wspomagać leczenie zakażeń bakteryjnych, wywołanych przez *Bacillus cereus* i *Staphylococcus aureus*.

● Wspierają układ krążenia i zmniejszają ryzyko anemii

Kurki stanowią również źródło żelaza, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania układu krwiotwórczego. Jego niedobór w organizmie zwiększa ryzyko rozwoju anemii, a także pojawienia się silnych krwotoków z nosa.

Ekspertki medycyny naturalnej zalecają, aby osoby chore na anemię częściej sięgały po kurki.

● Mogą być spożywane przez osoby z dną moczową

W przypadku dny moczowej należy wyeliminować produkty, które są bogate w purynę, ponieważ podnoszą one stężenie kwasu moczowego we krwi, a w konsekwencji powodują ból i sztywność stawów. Dlatego osoby chore na podagrę nie powinny spożywać grzybów leśnych.

Wyjątek stanowią jednak kurki i smardze, ponieważ zawierają one znacznie mniej puryn niż inne gatunki.

Porcja 100 g kurek to źródło 17 mg kwasu moczowego, taka sama ilość smardzów zawiera 30 mg, a borowiki zawierają go aż 92 g, czyli prawie 77 proc. maksymalnego zalecanego spożycia kwasu moczowego w przypadku dny moczowej.

Te badania zrobisz za darmo

Monika Góralska
monika.goralska@polskapress.pl

Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, czyli m.in. twój lekarz rodzinny lub internista, może wystawić ci skierowanie na wiele specjalistycznych badań.

Lekarz rodzinny (lekarz POZ) może wystawić skierowanie na USG w celu diagnozy i oceny stanu zdrowia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Skierowanie na badanie USG zależy od objawów pacjenta i podejrzenia konkretnej jednostki chorobowej.

Jednak to lekarz na podstawie wywiadu lekarskiego decyduje, na jakie badanie da ci skierowanie.

Oto lista badań USG, na które najczęściej kieruje lekarz rodzinny:

- USG jamy brzusznej - jest to jedno z najczęstszych badań USG zleczanych przez lekarza POZ. Pomaga w ocenie narządów wewnętrznych, takich jak wątroba, pęcherzyk żółciowy, trzustka, nerki, śledziona i pęcherz moczowy, w tym wstępna ocena gruczołu krokowego. Badanie to jest zlecane przy bólach brzucha, podejrzeniu kamicy nerkowej, chorob wątroby czy innych dolegliwościach ze strony układu pokarmowego i moczowego,
- USG tarczycy i przytarczyc - lekarz może skierować na to badanie, jeśli podejrzewa zaburzenia funkcjonowania tarczycy, np. na podstawie wyników badań krwi (TSH) lub wykonalnych guzków,
- USG nerek, moczowodów i pęcherza moczowego - to badanie jest przydatne w diagnostyce chorób układu moczowego, takich jak kamica nerkowa, infekcje pęcherza czy inne nieprawidłowości.

● USG obwodowych węzłów chłonnych - lekarz może skierować na to USG, gdy wyczuje powiększone węzły chłonne, na przykład w okolicach szyi, pachwin czy pach. Pomaga to w ocenie ich wielkości i struktury, co może wskazywać

na stan zapalny lub inne poważniejsze schorzenia. ● USG ślinianek - w przypadku obrzęku lub bólu w okolicy żuchwy, lekarz może zlecić USG ślinianek, aby sprawdzić ich stan i wykluczyć stany zapalne lub inne zmiany. Lekarz rodzinny może też wystawić skierowanie na badanie RTG (rentgen) różnych części ciała tak samo jak specjalista. Ma uprawnienia do wystawiania skierowań na podstawowe badania radiologiczne, jeśli uzna je za medycznie uzasadnione. Skierowanie na badanie RTG jest zazwyczaj wystawiane w celu potwierdzenia lub wykluczenia wstępnej diagnozy np. przy podejrzeniu urazu lub złamania kości czy problemów z oddychaniem.

W niektórych przypadkach w ramach opieki koordynowanej lekarz POZ może również skierować na bardziej specjalistyczne badania, takie jak USG Doppler tętnic szyjnych czy USG Doppler naczyń kończyn dolnych. Te badania pozwalają na ocenę przepływu krwi w naczyniach.

Warto pamiętać, że lekarz POZ nie ma uprawnień do wystawiania skierowań na bardziej zaawansowane badania obrazowe, takie jak rezonans magnetyczny (MR) czy tomografia komputerowa (TK), z wyjątkiem pewnych, ściśle określonych sytuacji (np. TK płuc w ramach opieki koordynowanej).

Lekarz rodzinny może zlecić także badanie EKG w różnych sytuacjach, szczególnie gdy pacjent zgłasza objawy, które mogą świadczyć o problemach kardiologicznych. EKG (elektrokardiogram) to nieinwazyjne i bezbolesne badanie, które rejestruje aktywność elektryczną serca. Wynik badania w postaci wykresu, który lekarz interpretuje, dostarcza cennych informacji o rytmie serca, częstotliwości uderzeń serca i ewentualnych niedokrwieniach mięśnia sercowego. Lekarz POZ może zlecić także wykonanie badania Holtera EKG, w tym Holtera EKG 24, 48- i 72-godzinne. Holter to niewielkie, przenośne urządzenie, które monitoruje pracę serca przez całą dobę (lub dłużej) w trakcie normalnych, codziennych aktywności pacjenta, co pozwala wykryć nieregularności, które mogłyby umknąć w trakcie krótkiego badania EKG w gabinecie lekarskim. Pełna lista badań, na jakie skierowanie może ci wystawić lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), znajdziesz na stronie Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia.

Lekarz POZ może wypisać skierowanie na wiele badań

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE
PANORAMA

Program telewizyjny

SERIAL GANGSTERSKI PON.-CZW. TVP 222:30

Peaky Blinders

Opowieść o władzy, ambicji i rodzinnych więzach w brutalnym świecie przestępczym początku XX wieku. Serial łączy surowy realizm z wyrafinowaną estetyką i znakomitą grą aktorską. Akcja rozgrywa się w latach 20. XX wieku w industrialnym Birmingham. W centrum opowieści znajduje się Thomas Shelby, charyzmatyczny lider gangu Peaky Blinders, który wraz z rodziną kontroluje przestępczy półświatk miasta. Szajka, słynąca z czapek z wszytymi żyłkami, zajmuje się nielegalnymi zakładami bukmacherskimi i wymuszeniami. Punktem zwrotnym w historii jest kradzież transportu broni z lokalnej fabryki, która przyciąga uwagę nie tylko konkurencyjnych gangów, ale również samego Winstona Churchilla. Ten wysłał do Birmingham bezwzględnego komisarza Chestera Campbell-

la, który ma rozprawić się z przestępczością. Serial ma gwiazdorską obsadę. W Thomasa Shelby'ego wcielił się Cillian Murphy, jego braci zagrali Paul Anderson i Joe Cole, ich ciotkę Helen McCrory. W roli komisarza wystąpił Sam Neill. Na ekranie widzimy także m.in.: Toma Hardy'ego, Adriena Brody'ego, Aidana Gillena i Stephena Grahama.

SERIAL OBYCZAJOWY PONIEDZIAŁEK TVN 16:50

Szpital św. Anny

Lekarze „Szpitala św. Anny” wracają do pracy! W placówce pojawi się nowy chirurg Maciej Bilewicz (Piotr Stramowski), który zaskarbi sobie sympatię pacjentów i personelu. Co takiego wydarzyło się w jego życiu, że postanowił wrócić zza oceanu i przeprowadzić do rodzinnego Krakowa? Jaką tajemnicę kryje jego przeszłość? Pojawienie się matki jednej z lekarek (Barbara Bursztynowicz) przyniesie kłopoty. Na pierwszy rzut oka kobieta z klasą, elegancka, o nienagannyh manierach. Skrywa jednak wstydlivy sekret, który może zrujnować życie jej i jej córki. Nowy sezon to też nowe życiowe i zawodowe perypetie zaprzyjaźnionych lekarek. Czy Kaśce (Joanna Liszowska) uda się pozostać profesjonalną, pracując obok Darii (Marta Wierzbicka), która rozbiła jej rodzinę?

SERIAL OBYCZAJOWY WTOREK-CZWARTEK TVP 120:30

Zaraz wracam

W malowniczej wsi Polskie Pole życie tylko pozornie jest spokojne. Na urzędowych korytarzach aż wrze od intryg, dramatów i... zabawnych sytuacji. W centrum wydarzeń stoi barwna postać wójta Eligiusza Czapli, który z oddaniem walczy o nadanie miejscowości praw miejskich. Pomimo problemów zdrowotnych i nieuczciwych przeciwników, pozostaje skupiony na rozwoju swojej małej ojczyzny. Zgromadził wokół siebie ludzi, którym ufa i którzy, podobnie jak on, z pasją pracują na rzecz mieszkańców. To ciepła, pełna humoru opowieść o lokalnej wspólnotcie, gdzie za każdą decyzją kryje się człowiek z własnymi problemami, pasjami i marzeniami. Serial pokazuje z przymrużeniem oka, jak wielkie emocje potrafią wywołać

FOT. MATERIAŁY PRASOWE TVP

z pozoru błahę sprawę, a także jak silne więzi potrafią łączyć ludzi, którzy wspólnie chcą zmieniać swoje otoczenie. W roli wójta występuje Mariusz Kiljan, w obsadzie zobaczymy ponadto m.in.:

Barbarę Kurdej-Szatan, Violetkę Arlak, Katarzynę Zielińską, Dominikę Lignicką, Marcina Kwaśnego i Mikołaja Krawczyka. Serial można oglądać od wtorku do czwartku (w tym tygodniu bez emisji w czwartek, ze względu na mecz).

WTOREK 26 Sierpnia

TVP 1

DV3 IT

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Kościół z bliska
8.00 Czterdziestolatek (18)
9.05 Ranczo (66)
9.55 Komisarz Alex (48)
10.45 Ojciec Mateusz (349)
11.35 Królowie (49)
12.10 Agrobiznes, Agropogoda
12.35 Magazyn rolniczy
12.50 Loara, dzika kraina – film dokumentalny
14.00 Wichrowe wzgórze (245)
14.55 Jaka to melodia?

15.35 Gra słów. Krzyżówka – teleturniej
16.05 Dziedzictwo (667) – Ferit próbuje zastawić pułapkę na Ertana, ale mężczyzna w ostatniej chwili orientuje się w jego planie. Podczas gdy policjanci szukają śladów Ertana, mężczyzna postanawia zabić Ayse na oczach jej ojca. Kobięcie udaje się zbiec.
17.00 Teleexpress
17.20 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny
18.00 Reporterzy – magazyn
18.20 Akacjowa 38 (690) – serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Karbala (4) – serial wojenny Polska/Bulgaria
21.15 Zaklinacz deszczu – dramat USA 1997 Reż. Francis Ford Coppola, wyk. Matt Damon, Danny DeVito, Claire Danes
23.40 Król Karol III. Nowa monarchia – film dokumentalny USA/W. Bryt. 2023
1.00 Mój tydzień z Marilyn – film biograf. W. Bryt./USA 2011

TVP 2

DV3 IT

5.35 M jak miłość (1577)
6.25 Z miłością i misją
6.55 Barwy szczęścia (3198)
7.30 Pytanie na śniadanie
11.15 Gwiazdorska kuchnia Ani
11.50 Panna z mokrą głową (3)
12.30 Koło fortuny – teleturniej
13.15 Miłość i nadzieja (263) – serial Turcja
14.05 Va banque – teleturniej
14.35 Na sygnale (728) – serial Polska 2025

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (214) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (264) – Policja nie znajduje dowodów i nie aresztuje Naciy. Wściekła na Gonul Melis z nerwów dostaje bólesci. Kuzey zapewnia Bahar o swej przyjaźni. Melis dowiaduje się, że jej dziecko może mieć zespół Downa.
18.15 Va banque: Turniej Mistrzów – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3198, 3199) – serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1871) – Kama postanawia ostatecznie zamknąć butik. Gdy naciska Marcina, aby zatrudnił ją w agencji, ten na próbę zleca jej pierwsze śledztwo.
21.55 Na sygnale (730)
22.35 Kocham, Rosie – komedia rom. W. Bryt./Niemcy 2014 Reż. Christian Ditter, wyk. Lily Collins, Sam Claflin, Tamsin Egerton
0.30 Logan Lucky – komedia – serial USA/Chiny 2017

Polsat

DV3 IT

6.00 Nowy dzień z Polsat News
8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska
9.30 48 h. Zaginieni (195) – serial krym. Polska 2023
10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
11.35 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022
14.40 48 h. Zaginieni (275) – serial krym. Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.35 Gliniarze (879)
17.40 Trudne sprawy (1337) – serial fabularno-dokumentalny Polska
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
20.00 Świat w płomieniach – thriller USA 2013 Reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx, Maggie Gyllenhaal
22.50 Wielki mur – film fantasy USA/Chiny/Hongkong/Australia/Kanada/Japonia 2016 Reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon, Pedro Pascal, Willem Dafoe
Chiny, XV w., żołnierze armii brytyjskiej są świadkami powstawania ogromnej budowl. Wkrótce przekonują się, że Wielki Mur ma nie tylko chronić przed najazdami Mongołów, ale i przed wypuszczeniem mrocznych sił.
1.05 Marsjanin – film sf USA/W. Bryt. 2015
4.15 Kabaretowa Ekstraklasa
4.40 Disco gramy!

TVN

DV3 IT

5.00 Jak to jest zrobione? – serial dok.
5.35 Uwaga!
5.50 Ukryta prawda
6.45 Kuchenne rewolucje – reality show Polska 2023
7.45 Dzień Dobry TVN
11.30 Kuchenne rewolucje: Bistro „Galancie”, Łódź
12.35 Szpital (1011) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
13.40 Ukryta prawda (1653-1655) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024

16.55 Kuchenne rewolucje – Magda Gessler jedzie do Białogardu, niewielkiego miasta w województwie zachodniopomorskim. Pozna cztery wspólnie kobiety i cztery zawile koleje losu.
18.00 Detektywi (176)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4070) – serial Polska
20.55 Zabójcze lato – film sensacyjny USA 2020 Reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Scott Adkins, K.J. Apa, James Remar
Tillie spędza wakacje na wyspie Nantucket. Poznaje Nika, przystojnego taksówkarza. Zakochuje się w nim. Ale czy Niko jest tym, za kogo się podaje?
22.55 Vinci – komedia kryminalna Polska 2004 Reż. Juliusz Machulski, wyk. Borys Szyc, Robert Więckiewicz
1.15 Kuba Wojewódzki
2.25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11)

TVN 7

DV3 IT

6.40 Szkoła
8.40 Ukryta prawda
11.50 Kartoteka
12.55 Detektywi
13.55 Szkoła
15.55 Sąd rodzinny
16.55 Szpital
17.55 Opowieści małżeńskie
19.00 Ukryta prawda
20.00 ★★ Niebezpieczny – film sens. USA 2021, reż. David Hackl, wyk. Scott Eastwood, Mel Gibson
22.15 Anatomia piękna
23.15 ★★★★★ Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Emir. Arab./Kan. 2016, reż. Justin Lin, wyk. Chris Pine, Zachary Quinto
1.50 ★★★★★ Obecność III: Na rozkaz diabła – horror USA 2021
4.10 Druga strona medalu

TVP Kultura

DV3 IT

10.05 ★★★★★ U kresu drogi – dr. Polska 1939
11.30 Szereg syczący
12.15 Dźwięk Nowego Jorku
13.00 Jagoda w mieście (2)
13.40 ★★★★★ Chopin. Pragnienie miłości – melodr. Polska 2002
15.50 ★★★★★ Awatar, czyli zamiana dusz – film fantasy Polska 1964
17.00 Trzy młyny (3)
18.05 20 x 20 Lat TVP Kultura
18.35 Portrety
18.55 Szokująca Elsa Schiaparelli
20.00 Teatr TV: Igraszki z diabłem – spektakl Polska 1979
21.45 ★★★★★ Mroźny peppermint – dramat Hiszp. 1967
23.30 Tamte lata, tamte dni

TVP Sport

DV3 IT

6.10 Piłka nożna: ME kobiet do lat 17 na Wyspach Owczych: Finał: Holandia – Norwegia
8.20 Jeździectwo: MP w skokach przez przeszkody w Jaskówce
10.15 Magazyn Betclit 1. Ligi
11.40 Piłka nożna: Betclit 1. Ligi: GKS Tychy – Stal Mielec
13.45 Magazyn Betclit 1. Ligi
14.20 Transmisja
16.30 Gol
17.55 Transmisja
20.05 Zapowiedź MEw koszykowie mężczyzn: Eurobasket 2025
22.00 Sportowy wieczór
22.40 film dok.: Żużel: TAURON Indywidualne ME w Lesznie

TV 4

DV3 IT

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
7.55 Bogaty dom – biedny dom
8.55 Dlaczego ja?
10.55 Na ratunek 112
11.55 Policjantki i policjanci (72, 73)
13.55 Trudne sprawy
17.00 Policjantki i policjanci (1301)
18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19.00 Policjantki i policjanci (1302)
20.00 Uroczysko (149, 150)
21.00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (932)
22.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (49)
23.05 ★★★★★ Kolekcjoner – horror USA 2009, reż. Marcus Dunstan
1.00 Love Island. Wyspa miłości
2.05 Hardkorowy lombard

TV Trwam

DV3 IT

11.00 Odpust ku czci NMP Częstochowskiej
13.00 Zostaliśmy z Bogiem panie pułkowniku
13.30 Msza święta
14.30 Skorpion w stalowej trumnie. Władysław Drelicharz
15.00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego. Opactwo Heiligenkreuz
16.10 Jestem mamą
16.40 Zdrowie z Bożej apteki
17.10 Prosto o gospodarce
17.30 Burza w okręgu krakowskim
18.15 Rozwroty niedokończony
19.45 Modlitwa z udziałem dzieci
20.00 Informacje
20.20 Różaniec
21.00 Apel Jasnogórski
21.40 Polski punkt widzenia

TV Puls

DV3 IT

6.00 Policjanci z Miami (20)
8.00 Kobra – oddział specjalny (8, 9)
10.00 Zaklinaczka duchów (23)
10.55 Zbuntowany anioł (59, 60)
12.50 Zaklinaczka duchów (24)
13.50 Lombard. Życie pod zastaw (259, 260)
15.50 Ranczo (90, 91)
18.00 Lombard. Życie pod zastaw (889, 890)
20.00 ★★ Brygada ponad prawem powraca – film sens. Fr. 2023, reż. Benjamin Rocher, wyk. Alban Lenoir
22.00 ★★★★★ Gliniarz z Beverly Hills – komedia sens. USA 1984
0.00 ★★★★★ Sztuka zbrodni – film krym. 2020

PIĄTEK 29 Sierpnia

TVP 1	DVB T
7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Otrzymanie już ży 8.00 Czerdziestolatek (21) 9.05 Ranczo (69) 9.55 Komisarz Alex (51) 10.45 Ojciec Mateusz (352) – serial krym. Polska 2022 11.35 Okrasa łamie przepisy 12.10 Agrobiznes 12.30 Magazyn rolniczy 12.50 Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu 14.00 Wichrowe wzgórze (248) 14.55 Jaka to melodia?	
15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (670) Nana oczekuje wizyty przyjaciela z dzieciństwa. Yaman stara się opanować zazdrość. Ayse i Nese przygotowują się na przyjęcie gości.	
17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? 18.00 Reporterzy – magazyn 18.20 Akacyjowa 38 (693) 19.30 Pytanie dnia 19.55 Pytanie dnia 20.25 Komisarz Alex (283) Od kul zabójcy we własnym domu giną emerytowany policjant i jego żona. Kiedy ekipa pojawia się na miejscu zbrodni, Alex znajduje pod łóżkiem syna sąsiadki.	
21.25 Brunet wieczorową porą **** – komedia Polska 1976 Reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska 23.10 Księżniczka na Manhattanie **** – komedia romantyczna USA/Kanada 2022 Reż. John Bradshaw, wyk. Emily Alatalo, Ryan P. Bruce 0.50 Gambit, czyli jak ograć króla **** – kom. USA/W. Bryt. 2012	

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

SOBOTA 30 Sierpnia

TVP 1	DVB T
7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.40 Rok w ogrodzie 8.05 Rok w ogrodzie extra 8.20 Pełnosprawni 8.50 Ranczo (70) 9.50 Komisarz Alex (52) 10.45 Ojciec Mateusz (353) 11.35 Życie lasu. Ptaki – film dokumentalny Polska 2018 12.30 **** Piękna Angelika – film przygodowy Francja/Włochy/Niemcy 1965 14.25 Okrasa łamie przepisy	
15.00 Pan Mama (11, 12) – serial kom. Polska 16.05 Dziedzictwo (671) Ferit i Volkan postanawiają zrobić porządk, żeby zaimponować Ayse. Kiedy mieszkanie – ich zdaniem – Isni czystością, Ferit zaprasza byłą żonę na „inspekcję”.	
17.00 Teleexpress 17.35 Ojciec Mateusz (426) – serial krym. Polska 18.25 Przed ekranem – magazyn 18.40 Jaka to melodia? Piosenki z polskich filmów i seriali. Grają: Anna Jurksztowicz, Maciej Zięliński i Paweł Sztompke.	
19.30 19.30 20.20 Furia – dramat wojenny USA/**** Chiny 2014 Reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf, Logan Lerman 22.45 Człowiek mafii – film sensacyjny USA 2015 Reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan, Morris Chestnut 0.30 Mechanik: Czas zemsty **** – film sensacyjny Niemcy/USA 2005	

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

Polsat	DVB T
5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień z Polsat News – magazyn 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.30 Gliniarze (740-742): Lekcja dojrzwania/ Nieodwracalne/ Kodeks – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 14.40 48 h. Zaginieni (277): Zaginiony kurs – serial kryminalny Polska 2024	
15.50 Wydarzenia 16.10 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.35 Gliniarze (881) – serial fabularno-dokumentalny 17.40 Trudne sprawy (1340) Paweł spotyka się z Weroniką, koleżanką z pracy. Jej córka, Julia, nie akceptuje ich związku i jest zdeterminowana, aby go zniszczyć. Po kłótni z partnerem matki Julka ucieka z domu.	
18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Piraci z Karaibów: Zemsta *** Salazara – film przygodowy USA/Australia/W. Bryt./Kanada 2017 Reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg, wyk. Johnny Depp, Javier Bardem, Geoffrey Rush 22.45 Blade Runner 2049 **** – thriller USA/W. Bryt./Kanada/Hispania 2017 Reż. Denis Villeneuve, wyk. Ryan Gosling, Harrison Ford, Ana de Armas 2.10 Nigdy więcej *** – thriller USA 2002 Reż. Michael Apted 4.50 Disco gramy!	

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

Polsat	DVB T
5.35 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.00 Minionki – film animowany USA 2015, dub. Grzegorz Kwiecień, Paweł Ciołkosz 12.55 **** Jumanji: Przygoda w dżungli – film przygodowy USA 2017, reż. Jake Kasdan, wyk. Dwayne Johnson, Karen Gillan 15.30 Nasz nowy dom Poznamy historię Martyny i jej 80-letniej babci, która ma problem ze swobodnym poruszaniem się po krzywych podłogach domu. Ekipa stworzy im wymarzone miejsce do życia. 16.40 Tylko mnie kochaj – komedia romantyczna Polska 2006 *** Reż. Ryszard Zatorski, wyk. Maciej Zakościelny, Agnieszka Grochowska 18.50 Wydarzenia 19.15 Prezydenci i premierzy 20.00 Festiwal Magiczne Zakochanie Wakacji: Świętokrzyska Gala Kabaretowa Wystąpią: Kabaret Skeczów Męczących, Kabaret Moralnego Niepokoju, Kabaret Nowaki, Kabaret Młodych Panów, Kabaret K2 oraz Kabaret Trzecia Strona Medalu. Wieczór poprowadzą: Agnieszka Kaczorowska i Kabaret Skeczów Męczących. 23.05 Świat w płomieniach *** – thriller USA 2013 Reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx, Maggie Gyllenhaal 1.55 S.W.A.T. Jednostka specjalna – film sensac. USA 2003	

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB T

TVN 7

6.40 Szkoła **8.40** Ukryta prawda **11.50** Kartoteka **12.55** Detektywi **13.55** Szkoła **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Szpital **17.55** Opowieści małżeńskie **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★★ Słodki listopad – melodramat USA 2001, reż. Pat O'Connor, wyk. Keanu Reeve, Charlize Theron **22.45** ★★★ Hologram dla króla – komediodramat W. Bryt./Fr./Niemcy/Meksyk/USA 2016, reż. Tom Tykwer, wyk. Tom Hanks **0.45** ★★★★★ Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Emir. Arab./Kan. 2016

DVB T

TVP Kultura

9.00 Thierry Śmiełek (23, 24) **10.10** Bachi Festival Świdnica **10.35** Koncert muzyczny Mieczysława Karłowicza **11.50** Sabine Weiss, portret ulicy **13.00** Koyaanisqatsi **14.40** ★★★ Sirocco – film USA 1951 **16.25** Informacje kulturalne **16.50** Gwiazdozbiór TVP Rozrywka **17.45** Największe przeboje **18.40** Muzeum polskiej piosenki **18.50** Borsalino. Historia kultowego kapelusza **20.00** ★★ Pan Majestyk – film sens. USA 1974 **21.55** Profesor T. (5) **22.55** ★★★★★ Parasite – thriller Korea Pd. 2019

DVB T

TVP Sport

8.25 Koszykówka: Słowenia – Polska **10.20** Retransmisja **12.30** Retro TVP Sport: ME w koszykówce Hiszpania 1997: Polska – Niemcy **14.40** Kamera TVP Sport **15.20** (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Litwa – Czarnogóra **17.30** Sportowe historie **17.55** (L) Piłka nożna: Betclic Śląsk Wrocław – GKS Tychy **20.05** Studio **20.25** (L) Piłka nożna: Miedź Legnica – Wisła Kraków **23.05** Sportowy wieczór **23.50** Piłka nożna: polifinaly: Anglia – Włochy; Niemcy – Hiszpania

TV 4

7.55 Bogaty dom – biedny dom **8.55** Dlaczego ja? **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Policjantki i policjanci (78, 79) **13.55** Trudne sprawy **17.00** Policjantki i policjanci (1304) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1305) **20.00** Uroczysko (155, 156) **21.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (935) **22.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (52) **23.00** ★★★ Kariera Nikosia Dyzmy – komedia Polska 2002 **12.50** Hardkorowy lombard **1.50** STOP Drogówka **2.50** Interwencja **3.00** Śmierć na 1000 sposobów

DVB T

TV Trwam

12.20 Grunwald 1410 – rys historyczny i znaczenie bitwy **13.55** Centrum Ewangelizacji **13.30** Msza św. **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.10** Natura obiektywnie **16.40** Prosto o gospodarce **17.00** Podobno do ewangelicznego siewcy **17.30** Geopolityka **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... (19, 30) Brat Franciszek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.55** Ojcu Świętemu się nie odmawia...

DVB T

TV Puls

8.00 Kobra – oddział specjalny (11, 12) **10.00** Zaklinaczka duchów (26) **10.55** Zbuntowany anioł (65, 66) **12.50** Zaklinaczka duchów (27) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (265, 266) **15.50** Ranczo (93, 94) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (892, 893) **20.00** ★★ Żądza śmierci – film sens. USA/Kan./Rosja 2009, reż. Jeff King, wyk. Steven Seagal **22.00** ★★★★★ Akt zemsty – film sens. USA/Bułg. 2017 **23.45** ★★★★★ John Wick 3 – film sens. USA 2019 **2.20** Taki jest świat

NIEDZIELA 31 Sierpnia

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta w Krakowie Łą-giewnikach 8.00 Tydzień 8.50 Kariera Nikodema Dyzmy (1) 9.55 Przysłań (12, 13) 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pań-ski 12.15 Między ziemią a niebem 12.45 Poszukiwacze Nadziei 13.05 Świat tętniący życiem 14.10 ★★★★ Zakazane piosenki – dramat wojenny Polska 1946 16.05 Dziedzictwo (672) Ferit i Volkan przeprowadzają gruntowne porządki, lecz nie udaje im się pozbyć pcheł. Ayse oferuje im tymczasowy nocleg u siebie. Nedim, urażony postawą Yamana, obmyśla plan zemsty. 17.00 Telexpress 17.35 Koncert z okazji 45. rocznicy powstania NSZZ Solidarność Na scenie wystąpią m.in.: ze-spoty Kombi, Perfekt, Mr. Zoob, Ira oraz Stanisław Sojka, Doda, Justyna Steczkowska, Edyta Górniak, Mery Spolsky, Piotr Cugowski, Tomasz Organek. 19.30 19.30 20.20 Jutro idziemy do kina ★★★★ – dramat wojenny Polska 2007 Reż. Michał Kwieciński, wyk. Mateusz Damięcki, Antoni Pawlicki, Jakub Wesołowski 22.15 Furia – dramat wojenny USA/★★★★ Chiny 2014 Reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf, Logan Lerman 0.35 Piękna Angelika ★★★ – film Fr./Wł./Niem. 1965	DVB-T TVP 2 5.25 Barwy szczęścia (3201, 3202) – serial obyczajowy Polska 6.30 M jak miłość (1870) – serial obyczajowy Polska 2025 7.30 Pytanie na śnia-danie – magazyn 11.15 Rosół polski – magazyn 11.50 Lato z Radiem i Telewizją Polską 2025: Grudziądź – koncert Polska 2025 14.00 Fami-liada – teleturniej 14.35 Koło fortuny – teleturniej 15.10 Szansa na sukces. Opole 2025: Sztynwny Pal Azji 16.10 Cudowne lata – program rozrywkowy 17.10 Tak to leciało! – teleturniej 18.15 Czarne chmury (10) Pułkownik Dowgird zostaje wtrącony do lochu w przygranicznym klasztorze. Rotmistrz Zaremba, pragnąc go odbić, zostaje pojmany. Wachmistrz Kacper z towarzyszami rusza na odsiecz. 19.20 Rodzinka.pl (178) – serial kom. Polska 20.00 Listopadowy człowiek ★★★ – thriller USA/W. Bryt. 2014 Reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey 22.00 Kwiatki polskie w niedzielę 23.15 Minari – dramat USA 2020 ★★★★ Reż. Lee Isaac Chung, wyk. Alan S. Kim, Ye-ri Han, Noel Cho Historia rodziny imigrantów z Korei, którzy w 1983 roku przybywają do Stanów Zjed-noczonych w poszukiwaniu lepszego życia. 1.20 Lokatorka (1) – serial krym. Polska 2023	DVB-T Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje – pro-gram reklamowy 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.00 Merida Waleczna – film animowany USA 2012 13.00 ★★★★ Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara – film przygodowy USA/Australia/W. Bryt./Kanada 2017, reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg, wyk. Johnny Depp, Javier Bardem 15.55 Kabaret K2. Jedziemy po bandzie 17.25 Awantura o kasę – teleturniej 18.50 Wydarzenia 19.35 Jesień w Polsacie 2025 Prezentacja najnowszej ramów-ki Telewizji Polsat. 20.00 Festiwal Magiczne Zakoń-czenie Wakacji: Przebój Lata Radia Zet i Polsatu Na scenie elita polskiej es-trady, m.in.: Edyta Górniak, Doda, Smolasty, Cleo, zespół Bajm z charyzmatyczną Beatą Kozidrak. Będą też międzyna-rodowe gwiazdy – wokalista Michael Patrick Kelly i Tommy Cash. Wieczór zakończy kon-kurs na Przebój Lata Radia Zet i Polsatu, w którym udział wezmą m.in.: Roxie, Jonatan i Smolasty. Gospodarzami będą Adam Zdrójkowski, Agnieszka Kołodziejska oraz Maciej Rock i Kamil Baleja. 23.30 Wpadka – komedia roman-tyczna USA 2007 ★★★ Reż. Judd Apatow, wyk. Seth Rogen, Katherine Heigl 2.20 Sąsiedzi ★★★★ – komedia USA 2014 Reż. Nicholas Stoller	DVB-T TVN 5.10 Uwaga! 5.25 Ukryta prawda 6.20 Kuchenne rewolucje: Restaura-cja „Marysieńka”, Babice koło Oświę-cimia 7.15 Magda gotuje Internet – talk show 7.45 Dzień Dobry TVN 11.30 Co za tydzień – magazyn 12.15 Kuchenne rewolucje: Borysła-wice – reality show 13.20 Miś Yogi – film animowany USA/Nowa Zelan-dia 2010 15.00 Bociany – film animowany USA/Kanada 2016 16.50 Maska – komedia USA 1994 ★★★ Reż. Chuck Russell, wyk. Jim Carrey, Cameron Diaz, Peter Greene 19.00 Fakty 19.35 Kronika Speedway Grand Prix – magazyn 19.45 Poskromienie złośnicy ★★ – komedia romantyczna Polska 2022 Reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Magdalena Lamparska, Miłkołaj Roznerski, Piotr Cyrwus Kaśka o złamanym sercu wraca na Podhale, aby zacząć życie od nowa. Jej chytry brat usiłuje przeko-nać ją do sprzedaży ziemi, zatrudniając przystojnego nieznajomego. 22.10 Na twoim miejscu – kome-dia Polska 2023 Reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzego-rzewski 0.15 Weekend w Tajpej ★★★ – film sensacyjny Francja/Tajwan 2024	DVB-T TVN 7 6.05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie 7.05 New Looney Tunes 7.35 ★★★★ Pro-sto w serce – komedia rom. USA 2007 9.50 Ukryta prawda 13.50 Detektywi 15.50 ★★★★ Córka prezydenta – komedia rom. USA/W. Bryt./Czechy/Wł. 2004 18.15 ★★ Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie – komedia USA 1994 20.00 ★★★★ Mortal Kombat – film sf USA/Australia 2021, reż. Simon McQuoid, wyk. Lewis Tan 22.35 ★★★★ American Pie: Wesele – komedia USA/Niemcy 2003 0.35 ★★★★ Cry Macho – western USA 2021	DVB-T TV 4 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 6.55 Hitler: mroczny urok dyktatora 8.55 Gali-leo 10.55 Ewa gotuje 11.25 Uroczysko (137-140) 13.25 Gwiazdy kabaretu 13.50 ★★★ Zoom: Akademia superbohaterów – film przygod. USA 2006 15.45 ★★★★ Mr. Deeds – milioner z przypadku – komedia USA 2002 17.50 ★★★★ Policja zastępcza – komedia USA 2010, reż. Adam McKay, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Samuel L. Jackson 20.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (48-52) 1.05 The Americas 3.05 Inter-wencja 3.30 Lubię Disco!
DVB-T TVP Kultura 9.05 Anna Karina, ikona Nowej Fali 10.15 Filmy anim. 10.50 Thierry Śmiełek (25, 26) 12.10 Tamte lata, tamte dni 12.50 Koncert muzyki z filmów Andrzeja Wajdy – „Scorin-g4Wajda” 14.00 Dobry tytuł 14.40 ★★★★ Słodka Irma – kom. rom. USA 1963 17.15 Studio Kultura – niedziela z... 18.00 ★★★★ Personel – dr. Polska 1975 19.15 Przejście podziemne 20.00 ★★★★ Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr./USA 1979, reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore 22.15 Charles Bronson – wcielenie męskości 23.20 Do rajju	DVB-T TV Trwam 10.40 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce 11.00 Głos serca (98) 12.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym 12.15 Papież Polak do rodaków 13.00 Zjazd Skautów w Żalęczu 13.40 Brat Anatol apostoł Maryi 15.00 Wieś – to też Polska 16.10 Koncert zyczeń 17.00 Natura et Homo 17.30 Sól Ziemi 18.15 Rozmo-wy niedokończone 19.30 Moja katolicka rodzi-na 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 22.00 Mocni Jego mocą 22.45 Jak wygrać małżeństwo? 23.00 Jak my to widzimy... 23.30 Tam, gdzie Bóg płacze	DVB-T TV Puls 5.05 Menu na miarę 5.30 Dyżur 6.00 Kobra – oddział specjalny (11, 12) 8.05 Taki jest świat 8.55 Ranczo (94-98) 14.15 ★★★★ Johnny English: Nokaut – komedia sens. W. Bryt./Fr./USA/Chiny 2018 15.50 ★★ Goście, goście 3: Rewolucja – kom. Fr./Belg./Czechy 2016 18.00 ★★★★ Był sobie pies – film przyg. USA/Indie 2017 20.00 ★★★★ John Wick 4 – film sens. USA/Niemcy 2023 23.15 ★★★★ Niemożliwe – film katastrof. USA/Hiszp./Tajland. 2012 1.20 ★★ Brygada po-nad prawem powraca – film sens. Fr. 2023			

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PONIEDZIAŁEK 1 Września

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Studio Raban 8.00 Serwis Info 8.25 Pan Mama (13) 9.05 Ranczo (71) 10.00 Komisarz Alex (53) 11.00 Ojciec Mateusz (354) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.35 Magazyn rolniczy 12.55 Świat tętniący życiem – film dokumentalny 14.00 Wichrowe wzgórze (249) – serial obyczaj. Turcja 2024 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (673) Przekonany o nieuczciwości Luki Yaman prosi Ferit'a o pomoc w sprawdzeniu męż-czynny. Gdy okazuje się, że się pomylił, wpada w złość. 17.00 Telexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4543) 18.45 Akacjowa 38 (694) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Teatr TV: Piękna Zośka – spektakl Polska 2024 Reż. Marcin Wierchowski, wyk. Marzena Nieczuja-Urbańska, Maciej Konopiński O głośnym morderstwie, które rozegrało się niemal 100 lat temu na jednej z podkrakowskiej wsi. Zginęła wówczas młoda chłopka, muza krakowskich artystów. 23.40 Fenomen Fogga – film dokumentalny Polska 2023 0.50 Balans bieli 1.35 Orzeł. Ostatni patrol ★★★ – dramat hist. Polska 2022	DVB-T TVP 2 5.30 M jak miłość (1581) 6.25 Rodzina (nie od) święta 6.55 Barwy szczęścia (3202) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.50 Okrasa łamie przepisy – magazyn 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (267) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej Polska 2025 14.35 Na sygnale (732) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (218) – telenowela 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (268) Cavidan i Naciye podejrzewają, że Bahar jest w ciąży. Siła opowiada dr. Leventowi o swoim życiu. Yildiz namawia Gonul i Feraye, by powiedziały Zeynep, kto jest jej ojcem. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3202, 3203) – serial Polska 20.40 Kulisy „M jak miłość” 20.55 M jak miłość (1870) – serial Polska 21.55 Na sygnale (733) Lisicki organizuje swoje urodziny, nieświadomy, że jego koledzy za wszelką cenę próbują uniknąć kolejnego spotkania z Igą. Na dyżurze zespół lekarza pomaga starszej kobiecie, która ma problemy z sercem i z oddychaniem. 22.30 Peaky Blinders (1) – serial gangsterski W. Bryt. 2013 23.40 W cieniu śmierci (1) – serial krym. Fin./Niem. 2018	DVB-T Polsat 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska 9.30 48 h. Zaginieni (198) – serial krym. Polska 10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 11.35 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 14.40 48 h. Zaginieni (278) – serial krym. Polska 2024 15.50 Wydarzenia 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1053) 17.00 Gliniarze (1089) Dochodzi do kradzieży w policyjnym magazynie dowodów. By dostać się do środka, złodziej użył przepustki i kodów dostępu Miłosza. Skompromitowany policjant chce oczyścić swoje imię. 18.00 Pierwsza miłość (4041) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.18 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.30 Pojutrze – film USA 2004 ★★★ Reż. Roland Emmerich, wyk. Dennis Quaid, Jake Gyllenhaal, Sela Ward Gwałtowny spadek temperatury ścina północną półkulę. Klimatolog rusza przez śnieżną pustynię do zamrożonego Nowego Jorku, by ratować syna. 23.10 Bez litości ★★★★ – film sensacyjny USA 2014 Reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Marton Csokas, Chloë Grace Moretz 2.00 Gothika – thriller USA/Fr./★★★★ Kan./Hiszp. 2003	DVB-T TVN 5.40 Uwaga! – magazyn 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: „Jani Sushi”, Tarnów – reality show 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Vintuna”, Warszawa – reality show Polska 2019 13.55 Ukryta prawda (1664, 1689) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 16.10 Top of the Top Sopot Festival: Bursztynowy słowik 16.50 Szpital św. Anny (27) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (207) Nowa odsłona serialu to opowieści o śledczych i metodach ich pracy, a także o życiu i problemach, które każdemu mogą się przytrafić. 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4073) – serial Polska 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Bitwa o gości – reality show 22.45 Oszukać przeznaczenie ★★★ – horror USA 2000 Reż. James Wong, wyk. Devon Sawa, Ali Larter, Kerr Smith Alex wybiera się z klasą na szkolną wycieczkę samolotem. Przed startem doznaje wizji, w której przeczuwa nadchodzącą katastrofę. Jego próby wstrzymania lotu są lekceważone. 0.40 Co za tydzień – magazyn 1.20 Ślepnąc od świateł (1) – serial krym. Polska 2018	DVB-T TVN 7 6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (1) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Zapisane w gwiazdach 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 Hotel Paradise – real tv 21.05 ★★★★ 72 godziny – film sens. USA/Fr. 2014, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Kevin Costner, Amber Heard 23.35 ★★★★ Słodki listopad – melodramat USA 2001, reż. Pat O'Connor, wyk. Keanu Reeves, Charlize Theron 2.10 Mówię Wam 3.10 Oczami ofiary	DVB-T TV 4 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (80, 81) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 15.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1305) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1306) 20.00 Uroczysko (157) – serial krym. Polska 2025 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (936) – serial krym. Polska 2025 21.30 Sprawiedliwi. Trójmiasto (53) 22.40 ★★ Historia zemsty – thriller USA 2017 0.45 Love Island. Wyspa miłości 1.50 Hardkorowy lombard
DVB-T TVP Kultura 9.00 Wojna domowa (3, 4) 10.25 ★★★★ Daleko od okna – dr. Polska 2000 12.35 Borsalino. Historia kultowego kapelusza 13.30 Wstęp wolny 13.50 Tamte lata, tamte dni 14.25 Pegaz 14.50 Muzeum polskiej piosenki 15.00 ★★★★ Virtuti – dr. Polska 1989 17.00 Wojna domowa (5, 6) 18.15 Literacki Sopot 2025 18.50 Mieczysław Karłowicz – samotna wędrówka 20.00 ★★★★ Orleńta. Grodno '39 – dr. Polska 2022 21.55 20 x 20 Lat TVP Kultura 22.30 ★★★★ Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr./USA 1979	DVB-T TV Trwam 11.30 Warto być ojcem 12.20 Zaskiwiający świat chrząszczy 13.30 Msza święta 14.30 „Gorzkі to chleb jest polskośc” Cyprjan Kamil Norwid 15.15 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość 16.10 Sanktuaria polskie 16.30 Porady bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Moja parafia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Poznajemy Polskę 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Z wędką...	DVB-T TV Puls 8.00 Kobra –oddział specjalny (12, 13) 10.00 Zaklinaczka duchów (27) 10.55 Zbuntowany anioł (67, 68) 12.50 Zaklinaczka duchów (28) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (540, 541) 15.50 Ranczo (94, 95) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (893, 894) 20.00 ★★ Król zabójców – film sens. USA/Kan. 2023, reż. Kevin Greivoux, wyk. Frank Grillo 21.55 ★★ Żądza śmierci – film sens. USA/Kan./Ros. 2009 23.55 ★★★★ Ucieczka gangstera – film sens. USA/Jap. 1994 2.10 Dzielnica strachu (372)			

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

ZAMEK KSIĄŻ WPISANY NA LISTĘ POMNIKÓW HISTORII

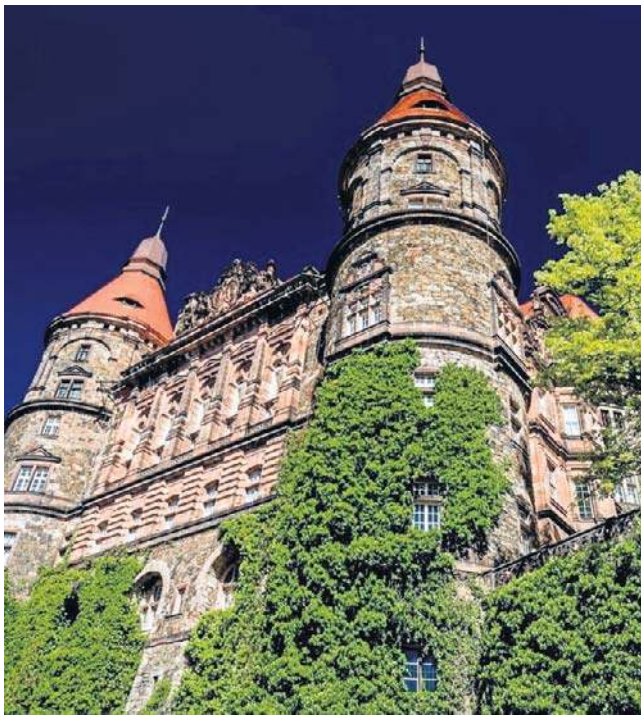
Tytuł ułatwi aplikowanie o pieniądze na remonty i inne projekty realizowane w zamku. Na Dolnym Śląsku jest już 16 zabytków, które znajdują się na liście Pomników Historii

Adrianna Szurman

Starania o wpis Zamku Książ na listę Pomników Historii rozpoczęto już 7 lat temu, kiedy zamkiem zarządzała dzisiejsza wojewoda dolnośląska, Anna Żabska. O historycznej decyzji poinformowano uroczystie na dedykowanej wydawnictwie konferencji prasowej z udziałem prezeski Zamku Książ Doroty Karolewskiej, wojewody dolnośląskiej Anny Żabskiej, prezydenta Wałbrzycha Romana Szelemeja, wojewódzkiego konserwatora zabytków Daniela Gibskiego.

Jak zaznaczono, wyróżnienie przyznane Zamkowi Książ podkreśla jego unikatową wartość historyczną i kulturową. Zabytki wpisuje się na prestiżową listę pomników historii, by podkreślić ich szczególną wartość dla kultury i historii Polski, co ma znaczenie w systemie ochrony zabytków. Wyróżnienie promuje je również jako narodowe dziedzictwo oraz wizytówkę kraju. Co więcej, w przypadku Zamku Książ poprzedza też starania o wpis na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, a zdaniem wojewódzkiego konserwatora zabytków Daniela Gibskiego są na to spore szanse. Teraz konieczne jest przygotowanie wniosku o wpis i taki ma zostać opracowany.

- Zamek Książ i jego otoczenie to wyjątkowy zespół, łączący wartości historyczne, kra-

Rozporządzenie o wpisaniu Zamku Książ na listę Pomników Historii podpisał 31 lipca prezydent Andrzej Duda. Teraz jej treść ogłosili władarze

jobrazowe i architektoniczne. Nad wnioskiem o wpis na listę Pomników Historii pracował cały zespół ludzi, m.in. dr Beata Lejman, Magdaleny Woch, Mateusza Mykityszyna i innych osób. Chciałabym podziękować też byłej minister kultury Hannie Wróblewskiej, z którą rozmawiałam o przyspieszeniu tej procedury. Na Dolnym Śląsku jest 1/4 wszystkich zabytków Polski, a tylko 15 z nich trafiło na tę listę (133 w całej Polsce),

a wciąż czeka na wpis Stara Kopalnia w Wałbrzychu - zauważyła Anna Żabska, wojewoda dolnośląska.

Status Pomnika Historii to gwarancja ochrony tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.

Prezydent miasta Roman Szelemej podkreślił, że to czas historycznych decyzji dla Zamku Książ i jego otoczenia.

- Kilka dni temu przejęliśmy teren wokół Palmiarni, który

FOT. ZAMEK KSIĄŻ/ADRIANNA SZURMAN

historycznie należał do miasta i Palmiarni, a teraz dzięki decyzji ministra rolnictwa i KOWR-u przejęliśmy bezpłatnie 3 ha terenów, co pozwoli na rozwój Palmiarni. Czekamy na to od 2014 roku. Na decyzję o wpisie na listę Pomników Historii czekaliśmy 7 lat. Pozwoli nam to w jeszcze większym stopniu chronić to miejsce. Ta decyzja uruchamia możliwość ubiegania się przez miasto i Zamek Książ o dodatkowe środki

w przyszłości, ze źródeł, które do tej pory były niedostępne. Chodzi o fundusze przeznaczone właśnie na rzecz Pomników Historii - podkreśla wóldarz.

Prezeska Dorota Karolewska poinformowała, że powstała już rada naukowa, która będzie odpowiadać za przygotowanie monografii Zamku Książ od średniowiecza po czasy współczesne. A takiego opracowania dotąd zamek się nie doczekał.

- Ja ze swojej perspektywy podkreślę, że Książ jest świetnym przykładem, jak może funkcjonować zabytek. To jest jaskrawy przykład tego, że dobre zarządzanie, pomysły i inwestycja w zabytek może się układać. Także to, że on może stać się atrakcją turystyczną i może się coraz lepiej rozwijać, i takich właścicieli zabytków wojewódzki konserwator potrzebuje - podkreśla Daniel Gibski.

LISTA POMNIKÓW HISTORII NA DOLNYM ŚLĄSKU:

- Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju
- Kościół Pokoju w Jaworze
- Zespół architektoniczno-krajobrazowy w Kamieńcu Ząbkowickim
- Pałace i parki krajobrazowe w Kotlinie Jeleniogórskiej
- Zespół dawnego opactwa Cystersów w Krzeszowie
- Pobenedyktyński zespół klasztorny w Legnickim Polu
- Twierdza Srebrnogórska, warownia górska z XVIII wieku
- Kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Strzegomiu
- Katedra pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Wacława Męczennika w Świdnicy
- Kościół Pokoju w Świdnicy
- Zespół pocysterski w Trzebnicy
- Hala Stulecia we Wrocławiu
- Zespół historycznego centrum we Wrocławiu
- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jerzego w Ziębicach
- Kościół pw. Trójcy Świętej wraz z dziełem budownictwa obronnego w Żórawinie
- Zespół zamkowo-pałacowy Zamek Książ w Wałbrzychu

Według Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Instytutu Badawczego, jest źle. A na pewno - o wiele gorzej, niż wynikałoby to z badań społecznych. Nawet anonimowo ankietowana kobieta ma silny opór przed tym, by na pytanie o picie alkoholu w ciąży odpowiedzieć twierdząco. A część „autentycznie może picie” rozumieć jako regularną konsumpcję „zapominając” o sporadycznych (ale jednak!) przyjętych w ciąży promilach.

Deklaracje kobiet to jedno, a badania włosów - drugie

Badania Instytutu Matki i Dziecka, oparte na analizie ETG we włosach matki, która właśnie urodziła dziecko, wskazują, że w czasie ciąży alkohol piło 50 procent kobiet, w tym 10 procent regularnie i w dużych ilościach.

O jakiej analizie mowa? Chodzi o oznaczenia etyloglukuronidu (ETG) we włosach matki. Ma ono tę przewagę nad innymi metodami, że, pobierając próbkę włosów pod koniec ciąży lub po porodzie, można stwierdzić picie alkoholu w jakimkolwiek okresie ciąży, a nie tylko w ostatnim trymestrze (jak w przypadku smółki) lub ostatnich tygodniach (jak w przypadku krwi).

„Generalnie, dane epidemiologiczne, pozyskiwane dzięki analizie anonimowych próbek materiału biologicznego, wskazują zawsze na większe rozpowszechnienie picia alkoholu przez kobiety w ciąży niż badania kwestionariuszowe” - podkreśla Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego. Społeczne i kwestionariuszowe badania skali problemu wskazują niższy poziom, ale ich wyniki i tak wesołe nie są.

Międzynarodowe szacunki ujawniają, że w Europie alkohol w ciąży pije około 25 proc. kobiet. Jednak w zależności od przyjętej w badaniu metody, dane te w poszczególnych krajach znacznie się różnią. Na przykład w Polsce, w różnych badaniach, w których pytano kobiety o picie alkoholu w czasie ciąży, uzyskiwano wyniki pomiędzy 15 a 40 procent pijących. Dlatego właśnie coraz częściej w badaniach epidemiologicznych wykorzystywany jest materiał biologiczny, jak np. sucha kropla krwi noworodka, smółka, czy wspomniane włosy matki.

Mocne weekendy i cisza u lekarza. „Bałam się”

Natalia, lat 29, mama dwuletniej dziś Amelki. Przez zdecydowaną większość ciąży nie tknęła alkoholu, ale...

- Piłam go i to grubo na samym początku. Wtedy, gdy jeszcze nie wiedziałam, że jestem w ciąży. Były takie dwa

WSTAWIONY STAN BŁOGOSŁAWIONY

Alkohol w ciąży pije 50 procent Polek, z czego 10 procent regularnie i w dużych ilościach - alarmują specjaliści. Takie szacunki powstają dzięki badaniom włosów matek, smółki i krwi noworodków. W badaniach społecznych o wiele mniej kobiet przyznaje się do picia. W dyskusji publicznej temat pojawia się rzadko. Teraz wraca...

Małgorzata Oberlan

Alkohol pity w ciąży zaburza prawidłowy rozwój zarodka i płodu. Może uszkodzić mózg i inne narządy dziecka, wpływając na jego dalsze funkcjonowanie emocjonalne i społeczne

NIE MA BEZPIECZNEJ DAWKI ALKOHOLU DLA KOBIET W CIĄŻY - PODKREŚLA PARPA

- Alkohol pity w ciąży zaburza prawidłowy rozwój zarodka i płodu. Może uszkodzić mózg i inne narządy dziecka, wpływając na dalsze funkcjonowanie emocjonalne i społeczne dziecka. Fizyczne i umysłowe wady wrodzone u dziecka, będące wynikiem działania alkoholu etylowego w okresie płodowym, nazywamy Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych - FASD.
- W czasie ciąży nie ma dawki alkoholu, która byłaby bezpieczna dla dziecka. Pijąc napoje alkoholowe, naraża się swoje dziecko na nieodwracalne uszkodzenia, które mogą spowodować zaburzenia w jego rozwoju.
- Alkohol zawarty w piwie, winie, wódce, drinkach jest taki sam i działa tak samo. Dlatego w ciąży należy zachować całkowitą abstynencję.
- Alkohol pity przez kobietę w czasie ciąży powoduje znacznie więcej szkód w organizmie dziecka niż palenie papierosów czy branie narkotyków. Alkohol jest najsilniej działającym

teratogenem (od teratos - potwór) i ze względu na swoją toksyczność jest najczęstszą przyczyną zaburzeń neurorozwojowych u rozwijającego się płodu.

- W czasie ciąży łożysko chroni dziecko przed różnymi zagrożeniami. Jednak cząsteczki alkoholu (oraz jego metabolitów, w tym aldehydu octowego) bez trudu przechodzą przez łożysko. Po około godzinie stężenie alkoholu we krwi dziecka jest takie samo jak we krwi matki, tyle że w małym organizmie powoduje znacznie większe szkody.

- Piwo bezalkoholowe, zgodnie z definicją napoju alkoholowego, może zawierać do 0,5% alkoholu etylowego. (Za: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych PARPA)

- Także w okresie karmienia używki mogą wyrządzić nieodwracalne szkody. Udowodniono, że spożyty alkohol przedostaje się do mleka matki. Gdy podczas karmienia matka jest pod jego wpływem, dziecko pije razem z nią. (Za: PARPA).

mocne weekendy na początku. Imprezowanie na mieście, finały w domu... Całą ciążę potem się bałam, że urodzę chore dziecko; że będzie miało FAS. O wszystkim wiedział Konrad (ojciec dziecka, były już partner - red.) i kilku znajomych. Lekarz? Bałam się powiedzieć i zapytać o cokolwiek - wspomina Natalia.

Aleksandra, po trzydziestce, świeżo upieczona mama spod Torunia. Alkohol nie piła ani w ciąży, ani przed nią, ani teraz.

- Po prostu nie lubię i już. Podczas żadnej wizyty kontrolnej lekarz nie rozmawiał ze mną o alkoholu. Było o diecie, papierosach (nie palę), spacerach i tak dalej. Pamiętam

tylko plakaty i ulotki z korytarza przychodni z ciążarną kobietą i przekreślonym kieliszkiem. Z moich rozmów z innymi dziewczynami wynika, że o tym się „nie gada” - mówi Aleksandra.

Kinga, już po czterdziestce, mama dwójki nastolatków. - W tak zwanych „moich czasach”, czyli te kilkanaście lat

temu, gdy byłam w ciąży, temat był chyba mniejszym tabu niż teraz. Bo teraz jednak większość młodych kobiet ma świadomość tego, że każda ilość alkoholu w ciąży to zło i jeszcze trudniej się przyznać do wypitego piwa czy drinka. Mnie do „winka dla zdrowotności” namawiała teściowa (bynajmniej nie ze wsi), w pełnym przekonaniu, że nie

zaszkodzi, a pomoże na serce i wzmacni - wspomina.

W sierpniu temat w Polsce nagłośniony. Czy etykiety i kampania pomogą?

W sierpniu temat alkoholu w ciąży pojawił się w ogólnopolskich mediach. Po latach (tak!) procedowania Senatu zbliża się do przyjęcia nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Projekt przewiduje m.in. obowiązek umieszczania na etykietach alkoholi ostrzeżeń dla kobiet w ciąży i karmiących piersią. Ostrzeżenia te pojawić się mają nie tylko na butelkach, ale również we wszystkich formach reklamy piwa, w tym internetowej i telewizyjnej. To informacja z początku sierpnia br.

Do telewizji śniadaniowych zaczęto zapraszać lekarzy i ekspertów tematu. W głównych wydaniach wiadomości różnych stacji telewizyjnych i na najpopularniejszych portalach internetowych mowa jest nie tylko o skali problemu, ale i nagłaśniane są sytuacje skrajne. Ot, choćby taka, jak ta z 16 sierpnia w Małopolsce.

„W sobotnie popołudnie (16.08.) w małopolskich Jawiszowicach doszło do groźnego wypadku z udziałem 38-letniej kobiety, która będąc pod wpływem alkoholu, w ciąży i z dwuletnim dzieckiem na pokładzie, uderzyła samochodem w słup telekomunikacyjny. Badanie wykazało 2 promile alkoholu w jej organizmie. Choć nikomu nic poważnego się nie stało, kobiecie grożą surowe konsekwencje prawne” - brzmią doniesienia.

Tradycyjnie już gorzej sprzedają się medialnie informacje pozytywne, czyli na przykład te o kampanii społecznej na rzecz abstynencji w ciąży i jej odstonach. A te są coraz ciekawsze, choć głównie wielkomiejskie. Przykładem obecna artystyczna akcja w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, w której ciężarne kobiety kreatywnie starają się dotrzeć do społeczeństwa z przekazem „Dziewczyny, nie pijcie w ciąży”.

Tymczasem kampanię „Ciąża bez alkoholu” Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) prowadzi od 2007 roku, starając się upowszechniać wiedzę na temat szkód w rozwoju płodu, wynikających z picia alkoholu przez kobiety w czasie ciąży. Na potrzeby tej kampanii opracowano i dystrybuowano tysiące ulotek, broszur oraz materiałów edukacyjnych. Trafiały do różnych grup społecznych, samorządów lokalnych etc. Z pewnością zasiały dobre ziarno, ale - wracając do punktu wyjścia i początku tekstu - wyniki dotyczące picia przez Polki w ciąży świadczą o tym, że problemu nie rozwiązały...

©P

Miedź wygrała drugi mecz z rzędu. W piątek o g. 20.30 legniczanie przyjmują u siebie lidera - Wisłę Kraków

BETCLIC 1 LIGA LEGNICCY PIŁKARZE WYGRALI 2:1 ZE STALĄ RZESZÓW

Miedzianka poszła za ciosem, druga wygrana

Piotr Janas
Wrocław

W sobotę Miedź Legnica wygrała ze Stalą w Rzeszowie 2:1, a piłkarze Chrobrego Głogów zremisowali w Pruszkowie z Pogonią Grodzisk Mazowiecki 1:1.

Miedź Legnica powoli wraca na właściwe tory. Podopieczni Janusza Niedźwiedzia po pierwszej ligowej wygranej z ŁKS-em przed własną publicznością, tym razem zanotowali pierwsze wyjazdowe zwycięstwo, ogrywając Stal w Rzeszowie 2:1.

Legniczanie zwycięstwo zapewnili sobie na początku

drugiej połowy, po bramkach Kamila Antonika i Patryka Stępińskiego. Stal odpowiedziała bramką honorową już w doliczonym czasie gry: karnego na gola zamienił Brazylijczyk Jonathan Júnior.

Powody do zadowolenia są też w Głogowie, choć o pełni szczęścia pewnie nie może być mowy.

Chrobry do 83. minuty prowadził z Pogonią Grodzisk Mazowiecki, dzięki trafieniu Kacpra Laskowskiego, ale wtedy do wyrównania doprowadził Damian Jaroń i ostatecznie oba zespoły podzieliły się punktami.

Niemniej dla Chrobrego wyjazdowy remis z rewelacją

rozgrywek to całkiem dobry rezultat.

Stal Rzeszów - Miedź Legnica 1:2 (0:0)

Bramki: Júnior 90-k. - Antonik 46, Stępiński 53.

Stal: Koziół - Połap (57. Warczak), Krasowski, Synoś, Kukułka - Masiak (57. Łyczko), Łysiak

(57. Gujda), Kądziołka, Sławiński, Wachowiak (76. Wolski) - Júnior I.

Miedź: Wrąbel - Bochnak, Stępiński, Kościelny, Grudziński, Kuczek (77. Szymoniak) - Antonik, Drygas (59. Serafin), Letniowski (83. Petrović), Córdoba (77. Podgórski) - Stanclicki (77. Engvall).

Pogoń Grodzisk Mazowiecki - Chrobry Głogów 1:1 (0:0)

Bramki: Jaroń 83 - Laskowski 54.

Pogoń: Kieszek - Olewiński (46. Kargulewicz), Łoś, Nosiszewski, Farbiszewski, Wygart

(67. Jędrasik) - Lis (46. Gieroba), Staniszewski, Adkonis, Szczepaniak (67. Jaroń) - Adamski.

Chrobry: Arndt - Tupaj, Grić, Mazur, Tabiś (86. Kuzdra) - Ibe-Torti (84. Nowakowski), Bonecki (84. Grzelak), Mandrysz, Bartlewicz, Laskowski (68. Oziemek) - Strózik (68. Janczukowicz).

3 Liga. Górnik Polkowice wysoko, Miedź II słabiutko

Dawid Foltyniewicz
Wrocław

Świetny start sezonu w wykonaniu Górnika. Polkowiczanie w 4. kolejce pokonali Zagłębie II Lubin 3:1 i są jedynym klubem w Betclie 3 Lidze z kompletem 12 punktów.

Górnik może pochwalić się żelazną defensywą. W czterech meczach stracił zaledwie dwie bramki. Autorem jednej z nich był Alan Bębas z Zagłębia II Lubin, który otworzył wynik piątkowego spotkania. Później do siatki trafiali już tylko gracze zespołu z Polkowic. Pod koniec pierwszej połowy celną główką popisał się Szymon Skrzypczak, a kilka minut po wznowieniu gry ten sam zawodnik ponownie pokonał bramkarza rywali po strzale głową.

W końcówce meczu wynik ustalił Rafał Karmelita. Obaj strzelcy dla Górnika w przeszłości bronili barw Zagłębia.

Po 4. kolejce polkowska drużyna jest liderem tabeli, natomiast rezerwy „Miedzioch” zajmują piąte miejsce. Blisko czołówki utrzymuje się również Śląz (7. pozycja). Wrocławianie w ubiegły weekend pokonali Polonię Nysa 2:1

po trafieniach Roberta Pisarczuka i Roberta Wójcika.

Tabele zamyka Miedź II Legnica, która zgromadziła zaledwie jeden punkt. Drugi zespół „Miedzianki” postawił się Sparcie Katowice, ale ostatecznie przegrał 2:3.

4. kolejka Betclie 3 ligi

Carina Gubin - Karkonosze Jelenia Góra 1:2 (Matuszewski 39 kar. - Lewandowski 68, Bajerski 90), Górnik Polkowice - Zagłębie II Lubin 3:1 (Skrzypczak 40, 48, Karmelita 86 - Bębas 27), Lechia Zielona Góra - Warta Gorzów Wielkopolski 3:0 (Rutkowski 30, Flis 53, Kołodenny 85), LKS Goczałkowice-Zdrój - Słowianin Wolibórz 1:1 (Osiłowicz 90 - Garwol 45), LZS Starowice Dolne - Górnik II Zabrze 0:4 (Toboliński 34, Wodecki 41, 51, Skiba 88), Miedź II Legnica - Sparta Katowice 2:3 (Maliszewski 14, Ciapa 25 kar. - Strąček 3, Skroch 61, Włodarczyk 90), Pniówek Pawłowice - Stal Jasień 1:2 (nieznany 32 - Kurianowicz 1, Bwanga 57), Śląz Wrocław - Polonia Nysa 2:1 (Pisarczuk 45 kar., Wójcik 64 - Wójcicki 53 kar.), MKS Kluczbork - Skra Częstochowa (zakończony po zamknięciu wydania).

Szymon Skrzypczak dwa razy wpisał się na listę strzelców

eprasa.pl 668c77472e